

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

HUSITSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Domácí násilí z pohledu sociálních pracovníků

**Domestic violence from the perspective of social
workers**

Bakalářská práce

Vedoucí práce:

PhDr. Ivana Nováková

Autor:

Markéta Holoušová

Praha 2016

Poděkování

Děkuji paní profesorce za odborné a příkladné vedení mé bakalářské práce, které probíhalo s velkou pečlivostí a zejména časovou náročností řešení problematiky daného tématu, které bylo vypracováno v průběhu tohoto období.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou bakalářskou práci „Domácí násilí z pohledu sociálních pracovníků“ vypracovala samostatně s použitím níže uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne

Markéta Holoušová

Anotace

Domácí násilí je často zmiňovaný termín, před kterým veřejnost mnoho let zavírala oči. Nyní se mu věnuje více pozornosti, a proto má práce pojednávat o tomto problému a metodice pracovníků, kteří pracují s domácím násilím, naší legislativě, která se konečně začíná problémem domácího násilí zabývat a aktuální zákony tím i zlepšovat. Tato práce má za úkol definovat co je to domácí násilí a jaké musí splňovat prvky, dále má čtenáři podat pomocnou ruku a ukázat mu, kde najde pomoc. V neposlední řadě má také poukázat na chybné zákony a nedokonalé řešení případů domácího násilí a zejména na nekomplexní řešení problematiky na úrovni státu.

Annotation

Domestic violence is a frequently mentioned concept that used to be ignored by the public for many years. More attention is paid to the issue nowadays; therefore, my thesis deals with this issue, the methodology used by domestic violence specialists and our legislation (which is finally beginning to address the problem of domestic violence and to amend the currently applicable laws). The objective of the thesis is to define domestic violence and its elements and to help the victims and show them where to find help. Finally, the thesis aims to point out incorrect and imperfect solutions to cases of domestic violence and in particular the failure to deal with the issue in a comprehensive manner at the government level.

Klíčová slova

domácí násilí
oběť domácího násilí
trestněprávní ochrana před domácím násilím

Keywords

domestic violence
victim of domestic violence
criminal protection from domestic violence

Obsah

Obsah	4
ÚVOD.....	5
Obecná část.....	7
1. POJEM DOMÁCÍ NÁSILÍ	7
1.1. Definice domácího násilí.....	7
1.2. Historie domácího násilí.....	8
1.3. Podstata domácího násilí.....	9
2. DOMÁCÍ NÁSILÍ.....	10
2.1. Průběh domácího násilí	10
2.2. Příčiny domácího násilí.....	11
2.3. Formy domácího násilí.....	13
2.4. Oběti.....	15
2.5. Pachatelé	18
3. PRÁVNÍ ÚPRAVA DOMÁCÍHO NÁSILÍ.....	20
3.1. Vývoj právní úpravy domácího násilí	20
3.2. Legislativa aktuální	22
3.3. Institut vykázání osoby.....	26
4. POMOC OBĚTEM DOMÁCÍHO NÁSILÍ.....	29
4.1. Výčet organizací.....	29
4.2. Projekty v České republice.....	30
4.3. Dopad domácího násilí na společnost	31
4.4. Metodika Policie ČR.....	32
4.5. Metodika Policie ČR	34
Praktická část	37
5. SKUTEČNÉ PŘÍPADY A JEJICH ŘEŠENÍ POLICÍ ČR A SOCIÁLNÍMI PRACOVNÍKY	37
6. VÝZKUM VEŘEJNOSTI	40
6.1. Metodologie výzkumu.....	40
6.2. Cíle výzkumu.....	45
6.3. Kritéria a výběr respondentů a technika sběru dat.....	45
6.4. Výsledky výzkumu veřejnosti	46
6.5. Shrnutí výsledků výzkumného šetření	62
7. VÝZKUM SOCIÁLNÍ PRACOVNÍCI	63
7.1. Metodologie výzkumu.....	63

7.2. Cíle výzkumu.....	64
7.3. Kritéria a výběr respondentů a technika sběru dat.....	64
7.4. Shrnutí výsledků výzkumného šetření	64
ZÁVĚR	66
Seznam použité literatury	68
Summary	71
Seznam příloh.....	72

ÚVOD

Domácí násilí je poslední roky často zmiňovaný termín, který však mnoho osob vnímá jako pojem, který slyší z médií, ale za tímto slovním označením nic nevidí. Jak se ve své práci zmíním, tak i samotné oběti a pachatelé domácího násilí si nejsou často vědomi, že splňují veškeré definice a jsou buď pachateli, nebo v ještě horším případě oběti domácího násilí.

Domácí násilí se nicméně mezi námi neobjevilo během posledních let. Bylo tu vždycky. Jen média se tomuto fenoménu začala věnovat a naštěstí stále častěji věnují. Proto také mnoho obětí domácího násilí poznalo, že jsou oběťmi tohoto jednání a malé procento z nich s tím začalo něco dělat¹. Novináři v této problematice provádí elementární činnost osvěty a myslím si, že zachránila určitě několik životů a mnoho životních tragédií.

Od roku 2004 máme v českém právním řádu zákony, které upravují problematiku domácího násilí. V následujících letech byla přijímána další a kvalitnější legislativa na ochranu obětí domácího násilí, ale také legislativa, která tvrději postihuje pachatele domácího násilí. Tento trend stále pokračuje, což je podle mého názoru správně, jelikož za vyspělou Evropou ztrácíme ve vývoji obrany, legislativy a pomoci obětem domácího násilí přes padesát let vývoje. Pomoc obětem domácího násilí vznikala již v devadesátých letech minulého století, v posledních deseti letech na toto téma zareagovala i policie a vydala své metodické pokyny a k obětem i pachatelům domácího násilí přistupuje jinak, dalo by se říci lépe a profesionálněji, což je pro pomoc a odhalování obětí domácího násilí velmi přínosné.

Toto téma jsem si vybrala, jelikož téma je zajímavé, již známější, ale stále u širší veřejnosti jen povrchně. Proto ho chci poznat blíže, ale i čtenáři tento problém přiblížit skutečnými případy a návrhy, jak na zlepšení problematiky domácího násilí pracovat.

¹ KOLMAŠ, M. *Domácím násilníkům soudy nařídí léčbu*. Praha: Lidové noviny, 2015, 15. ledna, str.3.

Svoji bakalářskou práci jsem rozdělila na obecnou a praktickou část. V obecné části začnu pojmy. Porovnáám pojem násilí a domácí násilí, které definuji a uvedu podstatu tohoto jednání a nastíním historii tohoto pojmu. V druhé kapitole popíši příčiny, průběh a formy domácího násilí. Dále v této kapitole popíši oběti, ale i pachatele domácího násilí. Třetí kapitola se bude týkat legislativy. V první podkapitole popíši vývoj norem o domácím násilí, ve druhé podkapitole se zmíním o aktuální právní úpravě okolo domácího násilí a v poslední podkapitole se blíže zmíním o relativně novém institutu vykázání násilníka a tento institut se pokusím také zhodnotit. V poslední kapitole obecné části se chci věnovat tomu hlavnímu, což je pomoc obětem domácího násilí. V této části uvedu činnost nejdůležitějších organizací a funkce těchto organizací, či případné projekty, které se tématu domácího násilí věnují. Popíši pohled laické společnosti na domácí násilí a jeho dopad na celkovou společnost. Zvláštní část se bude týkat skutečných případů domácího násilí a jejich skutečné a mnou navrhované řešení. Tato bakalářská práce by měla čtenářům přiblížit důležitou problematiku domácího násilí, aby ji nevnímali pouze jako anonymní pojem, ale aby chápali jeho podstatu.

Obecná část

1. POJEM DOMÁCÍ NÁSILÍ

1.1. Definice domácího násilí

„Násilí je záměrné použití nebo hrozba použití fyzické síly proti sobě samému, jiné osobě nebo skupině či společnosti osob, které působí nebo má vysokou pravděpodobnost způsobit zranění, smrt, psychické poškození, strádání nebo újmu“.² Dalším termínem, které považuji za důležité odborně vymezit je agrese. Agresi definuje Čermák jako: „záměrné jednání, jehož cílem je ublížit druhému člověku.“³ Domácí násilí je jak fyzické, tak psychické nebo sexuální násilí mezi blízkými osobami, dějící se v soukromí. Pro domácí násilí platí, že mezi útočníkem a obětí je blízký vztah. Tyto dvě osoby většinou žijí ve společné domácnosti nebo si jsou minimálně hodně blízcí. Například může jít o partnery, děti, rodiče, seniory nebo blízké přátele.

Domácí násilí a emocionální zneužívání je chování jedné osoby vůči druhé, která je tímto chováním kontrolována. Domácí násilí může být trestné a obsahovat fyzické napadání, jako je bití a obdobné násilné chování, nebo pohlavní zneužívání, psychické týrání, či stalking.⁴ Tato jednání mohou být vyhodnoceno podle trestního zákoníku jako trestný čin nebo může jít o emocionální, psychologické a finanční zneužívání, které není přímo trestné, ale jsou to formy zneužívání, které mohou vést k trestnému činu, ale nejsou jasně definovány v trestním zákoníku. Domácí násilí má mnoho podob. Může být stálé nebo se dít jednou za čas. Podstatné je rozpoznat varovné příznaky. Je důležité podotknout, že domácí násilí se vyskytuje ve všech sociálních skupinách a oběti a pachatelé mohou být lidé se základním vzděláním, ale i lidé, kteří mají vysokoškolský diplom. Domácím násilím nejsou spory, jednorázové incidenty nebo vzájemné potyčky mezi blízkými osobami.

² Definice Světové zdravotnické organizace WHO

³ ČERMÁK, I. *Lidská agrese a její souvislosti*. 1. vydání Žďár nad Sázavou: Fakta, 1999, ISBN 978-80-902-6141-9. str. 14.

⁴ VARGOVÁ, B., VAVROŇOVÁ, M. *Od dobrého úmyslu k dobré spolupráci*. 1. vydání. Praha: Rosa, 2006. str. 5

1.2. Historie domácího násilí

Domácí násilí tu bylo vždy, jen možná v jiných podobách. Například znásilňování a sexuální vykořisťování bylo využíváno k demoralizování skupin osob v celé historii, ale i v současnosti. Šlo o běžné praktiky v koncentračních táborech za druhé světové války, na otrokářských lodích v severní Americe a nyní v nerozvinutém světě. Do poloviny minulého století neměly ženy v Evropě a v severní Americe taková práva jako muži. To je jeden z hlavních důvodů, proč je pácháno násilí zejména muži na ženách. Žena měla již od dávné historie nižší hodnotu a menší práva než muži. Se ženami se nakládalo jako se zbožím a muži o nich rozhodovali. A ani nyní, kdy se velmi mluví o genderové rovnoprávnosti, nemají ve všem a všude stejná práva. Proto stále přetrvává domácí násilí, ve vztahu mužů k ženám. Ačkoliv byla období, kdy měly ženy práva jako dnes, zmínku o tom uvádí profesor Richard L. Davis: „Chamurapiho zákoník dovoľoval ženám mít svoje vlastní podnikání, nakupovat majetek, případně když se manželé rozvedli, muž musel vrátit věno a platit jí a dětem výživné.“⁵

Teprve po roce 1970 se začal pomalu prosazovat termín domácí násilí, jako označení pro týrání druhé osoby v domácnosti nebo v manželství. V České republice se fenomén tohoto pojmu dostal do povědomí laické veřejnosti až se začátkem tohoto století. Bohužel i odborníci se začali naplno tomuto tématu věnovat až po roce 1990, takže proti zahraničí máme velkou časovou ztrátu. Nicméně musím konstatovat, že nejvíce v této problematice zaostali zákonodárci, kteří první kvalitní speciální normy na domácí násilí začali tvořit až v roce 2005. Kvalitní osvětu k domácímu násilí provádějí umělci, zejména zpěváci, kteří na problém poukazují ve svých písničkách a videoklipech.

⁵ DAVIS R. *Domestic violence: Fact and fallacies*. 1. vydání. United States: Praeger Publisher, 1998, ISBN 0-275-96126-5. str. 48

Problém sdělí širší veřejnosti a mladým lidem, kteří snadněji pochopí, že toto chování není normální, když jim o tom zpívá například jejich oblíbená interpretka Katy Perry, případně naše autorka knih Simona Monyová, která z české scény asi nejvíce na problém domácího násilí upozornila širší veřejnost, jak svými knihami, tak zejména svou smrtí.

1.3. Podstata domácího násilí

Podstatou domácího násilí je snaha útočnicka ovládat druhou osobu, tedy oběť. Tím dochází k ubližování jedné osoby druhou.

Abychom mohli násilí označit domácím násilím, mělo by splňovat několik zásad.⁶ Mělo by být buď stálé, nebo opakované. Pokud by šlo o jednorázový útok, mohlo by jít sice o domácí násilí, ale jen těžko dokazovat nebo určit, že jde o tento skutek. Dále se ve většině případů stává, že se násilí stupňuje. Od urážek, psychického týrání až po fyzické a sexuální násilí. Další zásadou, která platí ve většině případů je, že domácí násilí se děje neveřejně mimo dohled veřejnosti, dá se říci za zavřenými dveřmi, tedy většinou doma. Hlavní zásadou domácího násilí je jednoznačné identifikování rolí pachatele a oběti. V případech domácího násilí většinou nedochází k hádkám nebo konfliktům, kdy by nebylo zřetelné, kdo je útočником nebo kdo vyvolal konflikt.

Z toho můžeme definovat, že podstatou domácího násilí je jednoznačné vymezení rolí pachatele a oběti, jednání nekonající se před veřejností nebo na veřejnosti a stále se stupňující jednání, které se opakuje nebo je trvajícím.⁷

⁶ BUSCOTTE, A. *Z pekla ven, žena v domácím násilí*. 1. vydání. Brno: Computer Press, 2008, ISBN 978-80-251-1786-6. str. 39

⁷ ČÍRTKOVÁ, L. *Základní informace o domácím násilí pro pedagogy*[online]. [cit. 2014-02-13]. Dostupné z: http://www.pppuo.cz/soubory/Domaci_nasili_Cirtkova.pdf str. 1.

2. DOMÁCÍ NÁSILÍ

2.1. Průběh domácího násilí

Americká psychologička Lenore E. Walker, která se narodila v roce 1942 v New Yorku a založila Institut domácího násilí, také v roce 1979 definovala cyklus domácího násilí. Jde o tři fáze domácího násilí, které se opakují. Jde o narůstající tenzi, fázi násilí a fázi klidu. Oběť domácího násilí je třetí fází uklidněna a domácí násilí tak nezačne řešit. Vzniká tím tzv. naučená bezmocnost.⁸ Oběť upadá do stavu demotivace a bezmoci.

Fáze narůstající tenze je obvyklá verbální agresí. Jde o menší incidenty, kdy je oběť zejména kritizována za své činy, je jí nadáváno a k fyzickému násilí nedochází. Právě proto, že se oběť obává, že by k fyzickému napadání mohlo dojít, odvrací zvyšující se napětí a veškeré chyby bere na sebe a stává se z ní oběť.

Jak je uvedeno v knize *Od dobrého úmyslu k dobré spolupráci*, násilí je nejkratším obdobím ze všech fází. „V této fázi dochází k fyzickému násilí. Proto tato fáze trvá jen několik minut, maximálně hodin. Jde o fázi, kdy je oběti fyzicky ublíženo.“⁹

Fáze klidu nastává, když se po předchozí situaci vše uklidní. Zejména pachatel se zklidní a snaží se oběť utěšit, omlouvá se jí a slibuje, že se takové jednání již nikdy nebude opakovat. Při počátečním domácím násilí jde o časově relativně dlouhou fázi, která se však opakujícím se cyklem zkracuje, protože například již po několikátém opakování cyklu nemá pachatel moc co slibovat. Oběť si v této fázi může myslet, že násilník skutečně projevuje lítost nad svým jednáním, ale ve většině případů stejně ze svého jednání viní oběť, která ho měla svým jednáním vyprovokovat k jeho násilnému chování. V tento moment je oběti vnučováno, že když se bude chovat lépe, nikdy se domácí násilí již nestane.

⁸ VARGOVÁ, B., VAVROŇOVÁ, M. *Od dobrého úmyslu k dobré spolupráci*. 1. vydání. Praha: Rosa, 2006. str. 7.

⁹ VARGOVÁ, B., VAVROŇOVÁ, M. *Od dobrého úmyslu k dobré spolupráci*. 1. vydání. Praha: Rosa, 2006. str. 7 a násl.

Právě toto střídání fází a opakování cyklu, jak ho popsala L. Walker ve své knize *Týrané ženy*, je to, co psychicky udržuje oběť domácího násilí pod jednou střeou s násilníkem.¹⁰ Po poslední fázi zase oběť doufá a dává si naději, což je pro většinu lidí, kteří domácí násilí neprožili, nepochopitelné. Naopak agresor si je jist, že oběť od něj neodejde, když na ní v poslední fázi přenesse vinu, ale bude svého agresivního jednání litovat. Přitom oběť nikdy neví, kdy jednotlivé fáze začnou a jak dlouho budou trvat. To vše má ve svých rukou agresor.

2.2. Příčiny domácího násilí

Vědeckých teorií o příčinách domácího násilí je několik. Mne však zaujala ta od D. G. Duttona. Ten uvádí, že příčiny jsou tvořeny čtyřmi strukturálními příčinami. Jsou to mikrosystémové příčiny, makrosystémové příčiny, ontogenetické příčiny a exosystémové příčiny.¹¹

První příčinou domácího násilí podle Duttona je příčina makrosystémová. Nejde sice přímo o příčinu, ale o hranice. Muž je brán v hierarchii od pradávna jako vůdčí a má více práv než ženy. To je možná i důvod, proč převládá takový mýtus, že si ženy mohou za domácí násilí samy, protože v opačném případě by toho muže násilníka opustily.

Příčinou domácího násilí může být příčina mikrosystémová. To znamená, že je vytvářena samotnou rodinou, případně jinou obdobnou blízkou skupinou. Někdy mohou díky okolnostem vznikat situace, z kterých může vyplynout domácí násilí. Jde například o postavení rodiny a její soužití.

Napadá mne, že například díky soukromí rodiny, je v současné době větší náchylnost k domácímu násilí, jelikož velká část rodinného života se neodehrává již tak často na veřejnosti jako v minulých dobách.

Sousedé, a dalo by se říci obecně lidé, se již tolik nestýkají a v častých případech ani nevědí, kolik žije u jejich sousedů v domácnosti osob, zda mají děti, či mají harmonický vztah. Vše je skryto v soukromí rodiny.

¹⁰ WALKER, L.E. *The battered women*. Michigan: Harper & Row, 1979, ISBN 9780060145828. str. 55.

¹¹ ČÍRTKOVÁ, L. *Sociální práce: Domácí násilí: Fakta a paradoxy*. Brno: Asociace vzdělavatelů v sociální práci, 2006, č. 2. str. 64 a násl.

Je také běžné, že v rodině má někdo větší vliv než ostatní členové rodiny. Například otec nad matkou. Tyto role teoreticky mohou přerůst v domácí násilí. Také proto, že jsou si osoby blízké, mnoho věcí nebo chování přehlédnou nebo k nim nepřikládají váhu.¹²

Exosystémové příčiny jsou vlastně sociální struktury a životní situace, kterými agresor prochází. Jde o situace, kdy agresor přijde o práci nebo má rodina finanční problémy a tak podobně. Tyto situace jsou příčinou domácího násilí, jde o psychicky náročné situace, často vyhrocené. Agresor neplní očekávanou roli a tak je na něj veden tlak z okolí, z rodiny a i on sám může cítit, že zklamal sám sebe, a proto začne obviňovat své okolí a může být i agresivní.

Další příčinou mohou být ontogenetické vlivy. Tyto příčiny nebo vlivy jsou zakořeněny v každé osobnosti pachatele domácího násilí a jeho oběti. Tato teorie je založena na tom, že pachatel se sociálně vyvíjí a své partnerské nebo mezilidské chování, kterého stresuje, se naučil řešit agresivním jednáním, tudíž domácím násilím. Násilník také mohl prožívat špatné dětství, kdy byl sám týrán nebo zažíval nějaká další traumata a sám byl obětí.

Myslím si, že Dutton, který popsal tuto problematiku ve své knize Domácí násilí na ženách, dobře definuje příčiny domácího násilí, páchaného mezi oběma pohlavími, to znamená i ženami na mužích.¹³

¹² VAVROŇOVÁ, M., PROKOPOVÁ, Z. *Intervence v případech domácího násilí*. Praha: Rosa, 2003, str. 8

¹³ srv. ČÍRTKOVÁ, L. *Sociální práce: Domácí násilí: Fakta a paradoxy*. Brno: Asociace vzdělavatelů v sociální práci, 2006, č. 2. str. 65 a 66.

Z těchto příčin vyplývá, že agresor strategicky oběť ovládá, aby se chovala podle jeho potřeb, a nejde tak jen o ztrátu kontroly a agresivitu pachatele. Podle toho by se také mělo k pachatelům, ale i k obětem přistupovat.

Dříve se využívala jednofaktorová teorie, která měla sociologický, psychologický a biologicko-genetický základ. Tato teorie se nesnaží uchopit domácí násilí jako komplex, který se skládá z jevů a příčin vzniku domácího násilí, ale je založena na extrémních případech. Proto se již tato teorie také nevyužívá.¹⁴

2.3. Formy domácího násilí

Forem domácího násilí je několik druhů, které bývají násilníkem i kombinovány. Ještě v polovině minulého století se takto domácí násilí nerozdělovalo. Jedinou formou domácího násilí bylo použití fyzické násilí, tedy forma fyzického násilí, které je však velmi časté i v dnešní době.

První formou je tedy fyzické násilí.¹⁵ Při tomto násilí je využita síla agresora na oběť. Ve většině případů půjde o formu domácího násilí páchaného muži na ženách, tak jak tomu bylo v historii. Nemusí tomu tak být vždy, existuje i mnoho opačných útoků. Útočník může hrozit násilím nebo může přímo aktivně oběť napadat. Jde o všechny typy násilí, mezi které můžeme řadit strkání, držení, bití, facky, škrcení nebo další jakékoliv fyzické útoky na oběť, které mohou způsobit mimo psychické újmy modřiny, rány a další zranění, ale i ohrozit zdraví nebo život.

Druhou formou je sexuální násilí. Jde o kombinaci fyzického a psychického násilí. Jde o všechny sexuální činy, ke kterým je oběť nucena. Pokud je tedy k jakémukoliv sexuálnímu činu oběť přinucena a vykonává jí s nechtutí, tak i v tomto případě jde o formu domácího násilí.¹⁶ Také tuto formu domácího násilí páchají ženy v menším měřítku než muži.

¹⁴ VARGOVÁ, B a kol. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2007, ISBN 80-86131-76-4. str. 111.

¹⁵ VANÍČKOVÁ, E. *Násilí v rodině*. Praha: Univerzita Karlova, 1995, ISBN 382-180-94. str. 5.

¹⁶ VOŇKOVÁ, J., SPOUSTOVÁ, I. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. 2. vydání. Praha: PROFEM, o.p.s., 2008, ISBN 978-80-903626-7-3. str. 23.

Další formou domácího násilí je násilí psychické. U této formy vyvolává agresor, kterým v těchto případech může být muž i žena pocity úzkostí, duševních problémů a dalších psychických utrpení. Jmenovitě může jít o urážení nebo ponižování oběti, šikanující zákazy a nařízení, případně strašení ničením předmětů.

Čtvrtou formou domácího násilí je sociální izolace, která souvisí s předchozí formou. Agresor se v tomto případě snaží oběť domácího násilí uzavřít a odloučit jí od okolí a společnosti. Proto se poté oběť nesmí stýkat s rodinou, kamarády a ani dalšími osobami. Tímto jí agresor získá pouze pro sebe, oběť ztrácí rozhled a možnost kontaktu s ostatními osobami, které by jí mohli případně od domácího násilí pomoci.

Předposlední formou je ekonomické násilí. Při této formě agresor zadržuje oběti možnost přístupu k finančním prostředkům a tím se oběť domácího násilí stává ještě závislejší na agresorovi. Nebo alespoň zatajuje před obětí a rodinou ekonomickou situaci.

17

Poslední formou domácího násilí, které definuje odborná literatura je stalking.¹⁸

Tato forma, která se z právního hlediska překládá jako nebezpečné pronásledování, je domácím násilím, které vzniká, když oběť pachatele opustí a ten ji fyzicky sleduje, navštěvuje schválně stejná místa jako oběť nebo se oběť pokouší navštívit doma nebo v zaměstnání, dále se může oběť pokoušet kontaktovat přes telefon, či sociální sítě.

Tento relativně nový druh pronásledování se nazývá cyberstalking a jde o klasické prvky stalkingu prováděné přes informační a komunikační technologie velkým problémem je, že každý druh stalkingu většinou mívá stupňující se tendenci.

¹⁷ DUFKOVÁ, I., ZLÁMAL, J., *Domácí násilí se zaměřením na problematiku obětí*, Střední policejní škola MV v Praze, Agis 2005, 978-80-239-5686-3 str. 9.

¹⁸ LEVOVÁ, D., a kol. *Metodika pro práci s cizinci žijícími v České republice, kteří jsou ohroženi domácím násilím*. 1. vydání. Brno: Spondea, 2010, ISBN 978-80-254-8499-9. str. 28.

Toto je výčet podle mého názoru jen těch hlavních forem domácího násilí. Sama považuji uvedení tzv. stalkingu, případně nyní nového cyberstalkingu jako formy domácího násilí za diskutabilní.¹⁹ Žádný z autorů knih, které jsem o domácím násilí četla, kromě Čírtkové v knize *Moderní psychologie pro právníky*, se zcela neztotožnil s tím, že by stalking, či cyberstalking byl formou typického domácího násilí.²⁰

Jistě jde ale o ty nejčastější formy, které v praxi bývají různě kombinovány. V horších případech jsou na oběti páhány všechny formy, případně téměř všechny. Podle metodických pokynů ministerstva práce a sociálních věcí téměř nikdy není aplikována jen jedna forma.²¹

2.4. Oběti

Jak jsem uvedla v úvodu, obětí domácího násilí může být kdokoliv. Může to být žena, muž, ale i dítě. Stejně jako na pohlaví, nezáleží na věku a je zcela jedno, kolik je oběti let, případně jestli jde o heterosexuální nebo homosexuální vztah. Jak uvádí o obětech domácího násilí Čírtková, oběti domácího násilí nejsou jen ze sociálně slabých rodin nebo se nedají určit dle vzdělání. Obětí tedy může být například jak lékařka, tak švadlena, či dobře situovaná žena. Na společenském postavení nebo finanční situaci nezáleží.²²

¹⁹ ČÍRTKOVÁ, L. *Moderní psychologie pro právníky*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2008, ISBN 978-80-247-2207-8. str. 64.

²⁰ Srv. ČÍRTKOVÁ, L. *Moderní psychologie pro právníky*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2008, ISBN 978-80-247-2207-8. str. 53 a násl.

²¹ *Metodické doporučení MPSV č. 3/2010* [online]. 2010 [cit. 2014-11-06]. Dostupné z: www.mpsv.cz/files/clanky/9466/metodika_3.pdf str. 3 a násl.

²² ČÍRTKOVÁ, L. *Pomoc obětem trestných činů*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2007, ISBN 80-47-201-42. str. 43.

Buscotte ve své knize *Z pekla ven*, ve své části o násilí uvádí, že: „Násilným přestupkům páchaných na ženách se většinou odborně říká násilí ze strany osob blízkých nebo osob žijících společně v bytě nebo domě. Pachateli jsou většinou rodinní příslušníci nebo oběti velice blízcí muži. Naproti tomu muži, kteří jsou obětmi domácího násilí, se s pachatelem před útokem znají většinou povrchně, často se však neznají vůbec a potyčka byla spíše náhodná.“²³ Z toho lze usoudit, že odborníci a vyšetřovatelé se ve většině případů setkávají s domácím násilím ze strany mužů na ženách. Historicky chlapci dostávali nařezáno mnohem více než děvčata, jak uvádí Buscotte.²⁴ Podle toho mohou mít chlapci bližší vztah k násilí. Také proto jsem zastáncem toho, že děti by se neměly trestat násilím, jak je tomu ve vyspělé Evropě. Dítě si poté může myslet, že násilí je běžný donucovací prostředek, když chce něčeho dosáhnout a přijde mu toto chování zcela běžné.

Osobnost oběti je často ve špatném psychickém, ale i fyzickém stavu. Oběť je většinou zmatená a izolovaná od společnosti, oběť má nízké sebevědomí a nevěří, že by se zvládla osamostatnit. Dále někdy trpí depresemi a má strach. Naopak hněv, který nijak neprojevuje navenek, způsobuje, že vybuchne kvůli maličkostem. Oběť pocítuje vinu za vzniklou situaci a důvody domácího násilí hledá ve svém jednání. Oběť pocítuje také bezmoc, zmar a své vyprávění minimalizuje, jak je uvedeno v knize *Pomoc obětem trestných činů*.²⁵

²³ BUSCOTTE, A. *Z pekla ven, žena v domácím násilí*. 1. vydání. Brno: Computer Press, 2008, ISBN 978-80-251-1786-6. str. 67.

²⁴ BUSCOTTE, A. *Z pekla ven, žena v domácím násilí*. 1. vydání. Brno: Computer Press, 2008, ISBN 978-80-251-1786-6. str. 68 a násl.

²⁵ ČÍRTKOVÁ, L. *Pomoc obětem trestných činů*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2007, ISBN 802-47-201-42. str. 110.

Oběti také velmi často věří v mýty, které se o domácím násilí mezi laickou veřejností říkají, například, že za domácí násilí si mohou oběti sami, když partnera provokují, případně, že kdyby situace by byla tak hrozná, partnera by jeho manželka opustila, takže žena pak uznává vůdcovskou roli muže a ztotožní se s těmito mýty. Na požadavky a potřeby dalších členů domácnosti klade velký důraz a na sebe zcela nemyslí.²⁶ V pozdějších fázích domácího násilí oběť již nevidí možnost vyřešit vzniklou situaci a propadá do zoufalství a je bezmocná. Tyto situace se odrážejí i na zdravotním stavu oběti. Oběť trpí zmíněnými depresemi, únavou, bolestmi a má poruchy spánku. V nejhorších případech může mít oběť sebevražedné sklony. Proč se však oběť stala obětí domácího násilí, kdy je páčáno mužem na partnerce, dozvíme se několik zajímavých zjištění. Žena si nevybrala nebo se nevdávala za násilníka. Proto nastává otázka, jak se mohlo vše změnit. Fialová ve své knize uvádí, že domácí násilí začíná náladovostí, žárlivostí. Muž má o ženu strach, že jí ztratí, případně mu bude nevěrná. Proto chce být se ženou stále, kontroluje jí a zdůvodňuje to tím, že jí miluje. Když se žena v tomto nechová dle jeho představ, někteří partneři zavádí sociální izolaci, případně již zastrašování.²⁷

Forma fyzického násilí, jak jsem jí popsala dle Buscotta v předchozí kapitole, se může dříve, či později po tomto jednání dostavit. Žena je sociálně izolována, odtržena od reality, může mít omezený přístup k financím, a proto muži odporuje. Ten použije některý druh fyzického násilí, případně ještě nějakou formu sexuální.

Po těchto zkušenostech je žena již silně psychicky oslabena, izolována od dalších sociálních kontaktů, je zmatená a má strach. V těchto nebo ještě lépe dřívějších fázích je nutné, aby okolí oběti domácího násilí pomohlo, pokud o pomoc oběť nepožádá sama své známé nebo odborníky.

²⁶ ČÍRTKOVÁ, L. *Pomoc obětem trestných činů*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2007, ISBN 802-47-201-42. str. 110.

²⁷ FIALOVÁ, I. *Management sociální práce se žáky základní školy II., Agrese a oběti násilí*. 1. vydání. Ostrava: Ostravská univerzita. 2005, ISBN 978-80-736-8079-4. str. 53 a násl.

2.5. Pachatelé

Agresor se stává agresorem z důvodu rizikových faktorů. Podle názoru Vavroňové z nadace Rosa jde zejména o faktor, pokud již agresor násilí zažil v minulosti. Může jít o případy, kdy byl pachatel v dětství tvrdě trestán nebo byl svědkem domácího násilí během svého dospívání. Tyto osoby mají velkou pravděpodobnost se stát v dospělosti pachateli domácího násilí.²⁸

Nejčastějším startérem, kdy se „obyčejný“ partner stává pachatelem domácího násilí je, když se cítí v partnerství ohrožen. Například když se bojí, že svou partnerku ztratí, žárlí na ni nebo dochází k hádkám z důvodu nenadálé krizové situace. Takovým spouštěčem může být situace, kdy muž přijde o práci a začne ho živit manželka. Tím ztrácí své postavení, a proto se snaží svou ženu ovládnout jinak.

Podle případů uvedených nadací Rosa mají pachatelé také často vlastnosti, které by se daly definovat jako přílišná žárlivost, neumí se vyrovnat se stresem, trpí velmi nízkým sebevědomím, dále se cítí nedoceněni, mají zažitý zvyk, že muži vládnu ženám, proto také ze svých chyb viní ženu nebo jiné osoby, nikdy ne sami sebe, nedokáží uznat svou vinu a za své jednání a činy nedokáží přijmout odpovědnost.

Agresor vždy situaci zlehčuje. Také své činy a jednání popírá a velmi dobře a usilovně za vše obviňuje oběť, případně i její blízké. Proto aplikuje výmluvy, že o zranění nejde. Nebo shazuje vinu na oběť tím, že jí říká, že ho vyprovokovala a používá i mnoho dalších podobných výmluv.²⁹

²⁸ VAVROŇOVÁ, M., PROKOPOVÁ, Z. *Intervence v případech domácího násilí*. Praha: Rosa, 2003, str. 8.

²⁹ VAVROŇOVÁ, M., PROKOPOVÁ, Z. *Intervence v případech domácího násilí*. Praha: Rosa, 2003, str. 8 a násl.

Myslím si, že v osnovách občanské nauky na druhém stupni základní školy by se mělo zařadit téma, kde by se probíralo, na co si dát pozor při výběru svého partnera. Dospívající by měli být upozorněni, že není normální, když bude jejich partner například extrémně žárlivý. Jde v podstatě o pronásledování partnera a jeho nesmyslné špehování a prověřování. Dále by neměl být partner příliš panovačný. Jde o situace, kdy od partnera vyžaduje stále pozornost. V neposlední řadě by neměl mít násilnické sklony a výbuchy vzteku. Takový člověk se nezmění a jde o jasný důkaz, že potenciální partner není psychicky zcela v pořádku a nedokáže se kontrolovat, jak uvádí literatura.³⁰ To, že by partner neměl být závislý na alkoholu a drogách, beru jako samozřejmost, ale je vhodné to studentům často zdůrazňovat. Bohužel jsem si však všimla, že mnoho žen přitahují muži například s násilnickými sklony. Proto je nutné upozorňovat na to, že takové chování není v naší společnosti běžné a tolerováno. S takovou prevencí by měla přijít vláda skrze neziskové organizace a zejména skrze masmédiá.

³⁰ FIALOVÁ, I. *Management sociální práce se žáky základní školy II., Agrese a oběti násilí*. 1. vydání. Ostrava: Ostravská univerzita. 2005, ISBN 978-80-736-8079-4. str. 56 a násl.

3. PRÁVNÍ ÚPRAVA DOMÁCÍHO NÁSILÍ

3.1. Vývoj právní úpravy domácího násilí

Moderní legislativní teorii začnu před rokem 1989. V této době, která byla pro právo těžká a trestný čin proti státu, či státnímu majetku byl nad zdravím, se na domácí násilí v normách nemyslelo. Samozřejmě, že se domácí násilí dělo, stejně, možná i více než nyní, ale to se už nedozvíme. Je důležité zdůraznit, že se vycházelo z tehdejšího trestního zákona³¹ a trestního řádu³². V těchto dvou stěžejních normách jsme před rokem 1989 žádný paragraf o domácím násilí nenašli. Trestné činy domácího násilí se začleňovaly pod paragrafy o ublížení na zdraví, a proto se tyto trestné činy vyšetřovaly a trestaly, až když dosáhly těchto těžkých následků. Šetřit nebo řešit domácí násilí se v té době moc nemohlo, nebyla na to poptávka. Ideologická společnost nepotřebuje rozvrácené rodiny, a proto se snaží zachovat úplnou rodinu, která navenek působí ideálně za každou cenu. Proto jsou v nás nejspíše tyto zlozvyky a mýty, zvláště u starších lidí zakořeněny dodnes.

Horší situace nastává po roce 1989, kdy je společnost konečně svobodná, ale dalších čtrnáct let se s normami, ale ani s problematikou okolo domácího násilí mnoho neděje. Normy v tomto zůstávají stejné. Bohužel zkraje i pohled na domácí násilí, které je v menších případech řešeno jako přestupek, v těch horších je řešeno až ve stádiích ublížení na zdraví, jak tomu bylo před revolucí. Naštěstí do problematiky začíná v průběhu let vstupovat soukromý sektor. Jsou zakládány neziskové organizace, které jednak pomáhají obětem domácího násilí, ale také tlačí na státní správu, aby změnila legislativu. Do médií se dostávají první zmínky o případech domácího násilí. Také je na náš státní aparát vyvíjen tlak ze zahraničí, který upozorňuje, že náš stát nedělá žádné kroky vůči domácímu násilí.

³¹ Zákon č. 140/1961 Sb.

³² Zákon č. 141/1961 Sb.

Proto se zákonodárci rozhodli novelizovat trestní zákoník a vytvořili paragraf o týrání osoby žijící ve společné domácnosti.³³ Účinnost tohoto zákona byl od 1. června 2004, takže měsíc potom co jsme vstoupili do Evropské Unie. Tímto se zvýšil trest útočníkům, ale pro ochranu obětí to nepřineslo vůbec nic. Dovolila bych si říci, že šlo o nepochopení věci politiky a věc byla řešena jednak velmi pozdě a odzadu. Myslím, že nejdůležitější je oběť a pomoc od státních orgánů a pak teprve můžeme myslet na trest a útočníka. Alespoň byla nastartována spolupráce mezi státní správou a neziskovými organizacemi na pomoc obětem domácího násilí.

Po roce 2004, tedy nastává zlepšení, ale skutečná změna a pomoc obětem nastává zákonem o domácím násilí. Tento zákon se laicky nazývá zákon o domácím násilí.³⁴ Zde je již myšleno na oběti, jde o komplexní úpravu a například v tomto zákoně nalezneme tzv. vykázní násilníka. V neposlední řadě je tímto zákonem umožněna pomoc obětem neziskovými organizacemi. Tento zákon nabyl účinnosti 1. ledna 2007. Od této doby se problematika domácího násilí začala ve státním aparátu řešit usilovněji, například Policie ČR začala vytvářet specializované týmy na domácí násilí, které se učí od zahraničních kolegů a zejména spolupracují s neziskovými organizacemi, které mají v této problematice velký náskok.

Kdybych měla vývoj moderní legislativy shrnout, tak socialistickým poslancům se nehodilo domácí násilí do jejich idejí a představám o ideální rodině. První změny přišly nejspíše kvůli zahraničí a snahu sblížit právní řády s těmi evropskými. Proto jsme se v roce 2007 dočkali první právní normy, která měla a i začala pomáhat obětem domácího násilí. Bezesporu za to musíme poděkovat také mediím, která postupně více a více na problematiku domácího násilí upozorňovala a zejména neziskovým organizacím, které již více než patnáct let pomáhaly.

³³ Novela trestního zákona, § 215a zákona č. 91/2004 Sb.

³⁴ Zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím

3.2. Legislativa aktuální

Nejdůležitějším zákonem v oblasti mezilidských vztahů je Listina základních práv a svobod. Ta nám zaručuje, že lidé jsou svobodni a rovni v důstojných právech a dále nám zaručuje nedotknutelnost osoby a zákaz krutého, nelidského nebo ponižujícího zacházení. Článek deset ještě obsahuje právo osoby na zachování lidské důstojnosti, osobní cti a dobré pověsti.³⁵

Aktuální trestněprávní úprava je řešena především trestním zákoníkem.³⁶ Na činy domácího násilí se vztahují především paragrafy o týrání osoby žijící ve společném obydlí, těžké ublížení na zdraví, ublížení na zdraví, vražda, omezování osobní svobody, vydírání, útisk, znásilnění, případně sexuální nátlak, neoprávnění zásah do práv k domu, bytu nebo nebytového prostoru, nebezpečné vyhrožování a nebezpečné pronásledování.³⁷ Pokud je obětí domácího násilí dítě, může jít také o paragrafy týrání svěřené osoby, zanedbání povinné výživy, ohrožování výchovy dítěte a pohlavního zneužití. Zde považuji za důležité, že dítě i jako svědek domácího násilí je obětí a ohroženým dítětem, jak je uvedeno v materiálech Světové zdravotnické organizace.³⁸

Pokud nedojde k trestnému činu, ale policie vyhodnotí čin jen jako přestupek, je věc řešena dle zákona o přestupcích.³⁹ Podle tohoto zákona, který byl mnohokrát novelizován, hrozí pachateli domácího násilí většinou peněžitý trest. O vině ani trestu nerozhoduje policie, ale obecní úřad.

³⁵ Listina základních práv a svobod a Ústava ČR ze dne 16. prosince 1992

³⁶ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

³⁷ Srv. FIALOVÁ, I. *Management sociální práce se žáky základní školy II., Agrese a oběti násilí*. 1. vydání. Ostrava: Ostravská univerzita. 2005, ISBN 978-80-736-8079-4. str. 55.

³⁸ *Metodické doporučení MPSV č. 3/2010* [online]. 2010 [cit. 2014-11-06]. Dostupné z: www.mpsv.cz/files/clanky/9466/metodika_3.pdf str. 2.

³⁹ Zákon č. 200/1990 Sb., zákon o přestupcích

K výkonu práva vůči agresorům se využívá zejména občanský soudní řád,⁴⁰ podle kterého může soud například předběžné opatření. Stejně tak je často využíván zákon o policii⁴¹, podle kterého mohou policisté provést vykazání agresora ze společného obydlí. Metodiku o provádění vykazání vydal policejní prezident v roce 2008.

Aktuální a jednou z nejdůležitějších norem pro pomoc obětem je zákon o sociálních službách z roku 2006.⁴² Tento zákon upravuje intervenční centra a jejich fungování. Definuje azylové domy, telefonické krizové linky, ale řeší i mlčenlivost pracovníků sociálních služeb.

Zákon o obětech trestných činů⁴³ je zatím nejnovější právní úpravou v oblasti domácího násilí a přinesl mnoho změn v této oblasti. Podle mého názoru je to norma dobrá, která obětem a řešení domácího násilí pomohla. Tento zákon, který je účinný od prvního srpna 2013 dosti změnil trestný řád v oblasti obětí trestných činů, takže i obětí domácího násilí. Tento zákon také měnil občanský soudní řád, zákon o soudních poplatcích, exekuční řád, insolvenční zákon, zákon o poskytnutí peněžité pomoci obětem trestné činnosti, zákon o soudnictví ve věcech mládeže a například i zákon o sociálních službách. Tento zákon jasně definuje oběť trestného činu, kterou je každá fyzická osoba, které bylo nebo mělo být trestným činem ublíženo na zdraví, způsobena majetková, či nemajetková škoda nebo se na ní pachatel obohatil. Co je však pro domácí násilí důležitější, je fakt, že je uvedeno, kdo je zvláště zranitelná oběť. Jde o děti, osoby postižené, oběti trestných činů obchodování s lidmi, oběti trestných činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti, či oběti postižené násilím, popřípadě pohrůzkou násilí.

⁴⁰ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

⁴¹ §44 až §47 zákona č. 273/2008 Sb., zákon o Policii

⁴² Zákon č. 108/2006 Sb., zákon o sociálních službách

⁴³ Zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů)

Samozřejmostí je již podle tohoto zákona deklarace povinnosti všech orgánů účastnících se trestního řízení chovat se k oběti šetrně a citlivě a neuvádět v trestním spise kontaktní údaje oběti. Zajímavou novinkou je, že si tato oběť může ke všem úkonům trestního řízení s sebou důvěrníka. Oběť může také kdykoliv učinit prohlášení, jaký vliv měl trestný čin na její život. Dalším novým institutem je peněžitá pomoc od státu ve výši 10.000 Kč až 200.000 Kč. Tuto pomoc může dostat oběť, které bylo ublíženo na zdraví, byla způsobena smrt, dále obětem trestných činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti nebo dítěte, které se stalo obětí trestného činu týrání svěřené osoby. Přiznanou částku uhradí oběti stát a následně jí vymáhá po pachateli trestného činu.

Stát se také zavázal, že bude finančně pomáhat nestátním subjektům, které pomáhají obětem trestných činů a jsou akreditovány u ministerstva spravedlnosti. Tyto subjekty mohou obětem domácího násilí poskytovat psychologickou, právní, či sociální pomoc a poradenství.

Poslední jmenovanou úpravou tohoto zákona je tzv. předběžné opatření. Zákon taxativně vyjmenovává opatření, která může pachateli uložit. Pro domácí násilí jsou nejdůležitější: „zákaz styku s poškozeným, osobami jemu blízkými nebo s jinými osobami, zejména svědky, zákaz vstoupit do společného obydlí obývaného s poškozeným a jeho bezprostředního okolí a zdržovat se v takovém obydlí, zákaz návštěv nevhodného prostředí, sportovních, kulturních a jiných společenských akcí a styku s určitými osobami, zákaz zdržovat se na konkrétně vymezeném místě“.⁴⁴ Kdyby bylo toto předběžné opatření porušeno, může být obviněnému uložena pořádková pokuta, jiné předběžné opatření nebo může být vzat do vazby. Délka předběžného opatření není stanovena. Může tedy trvat až do skončení trestního řízení.

⁴⁴ Zákon o obětech trestných činů [online]. 2013 [cit. 2015-02-08]. Dostupné z: www.portal.gov.cz/app/zakony/download?idBiblio=79472&nr=45~2F2013~20Sb.&ft=pdf

Zajímavé je si přečíst názory z Bílého kruhu bezpečí. Na jejich webu jsem si k novému zákonu o obětech trestných činů přečetla jejich názor po roce fungování tohoto zákona. Přivítali změny trestního řádu, které jsem uváděla. Jejich klienti také tyto nově zavedené instituty využívají. Nicméně se setkávají s jedním problémem, o kterém vím také. Oběti trestných činů se sice setkávají s lepším chováním od vyšetřovatelů, ale orgány činné v trestním řízení a zejména Policie ČR často není schopná vysvětlit obětem jejich práva a individualizovat jim jejich práva. Takže každá oběť trestného činu dostane stejné poučení, které je právně složité a většina lidí mu nerozumí. S tímto papírem s poučením poté chodí do nestátních institucí a žádají vysvětlení jejich práv. Uvedená listina v podstatě obsahuje okopírované paragrafy z trestního řádu, kterým běžný občan může těžko zcela rozumět a vystresovaná oběť má situaci nejspíše ještě těžší.⁴⁵ Zákon nijak nedefinuje, jak má poučení vypadat nebo co má obsahovat. Zde mi přijde, že si dotčené orgány zjednodušily práci. Nemyslím si, že by bylo tak složité vypracovat manuály s právními radami pro různé typy trestných činů. V nich by mohlo být jednoduše vysvětleno, jaká má oběť práva. Také si myslím, že by dobře informované a proškolené orgány činné v trestním řízení dle kvalitně zpracované metodiky mohly oběti ústně a jednoduše vysvětlit její možnosti a práva.

Závěrem bych však uvedla, že užití zákonů a justice v případech domácího násilí není časté, protože jak uvedly Lidové noviny na základě průzkumu společnosti Ms Market research⁴⁶. Statistika uvádí, že se stalo obětí domácího násilí 40 procent žen, což je téměř 1,8 milionu žen. Z toho byla policie volána jen k 20 procentům případů a soud řešil jen 3 procenta případů. Tedy něco okolo 50 tisíc případů z celkového počtu téměř dvou milionů žen.

⁴⁵ Už rok mají oběti trestných činů svůj zákon [online]. 2014 [cit. 2015-02-15]. Dostupné z: www.bkb.cz/aktuality/n413-uz-rok-maji-obeti-trestnych-cinu-svuj-zakon

⁴⁶ KOLMAŠ, M. *Domácím násilníkům soudy nařídí léčbu*. Praha: Lidové noviny, 2015, 15. ledna, str.3.

3.3. Institut vykázání osoby

Tento institut je účinný od 1. ledna 2007. Kvůli institutu vykázání pachatele ze společného obydlí byla přijata i metodika postupu policistů, která nově upravila přijímání trestního oznámení v případech domácího násilí. Jsou zde uvedeny postupy, jak má policista postupovat. Vykázat pachatele domácího násilí ze společného obydlí, které sdílí s obětí a z bezprostředního okolí může policista za předpokladu, že vyhodnotí na základě výsledku zúčastněných a vyplněného dotazníku, že pachatel domácího násilí provede útok na život, či zdraví ohrožené osoby nebo provede útok na lidskou důstojnost oběti. V takovém případě policista určí místa, kam se pachatel deset dnů nesmí přiblížit. Tato doba nelze ani na žádost oběti zkrátit, naopak lze prodloužit, když je zažádáno o předběžné opatření až do jeho vydání.

Samotné vykázání probíhá tak, že policista sdělí ono vykázání pachateli a oběti. O tomto vykázání vyhotoví potvrzení pro oběť i pro pachatele. Oběma tato potvrzení předá. Vykázání je účinné, i když si ho nějaká ze stran nepřevezme a nepotvrdí ho. Policista o tom jen sepíše záznam. Samotné potvrzení o vykázání obsahuje určení místa, kam nesmí pachatel přijít, nacionále oběti i pachatele a poučení o právech a povinnostech, které má pachatel, který je vykázán. V případě, že by pachatel na místě nebyl a policista neměl komu potvrzení předat, předají mu ho policisté při prvním kontaktu. Ještě může nastat situace, kdy vykázaný pachatel nesouhlasí s vykázáním. V takovém případě sdělí tuto námitku policistovi, ten jí zapíše do potvrzení o vykázání. Nicméně stejně je osoba fyzicky vykázána. Následně toto potvrzení s námitkou vykázaného předá policista na krajské ředitelství Policie ČR, kam se mimo jiné s námitkou do tří dnů může pachatel přímo obrátit sám. Pokud by tento orgán zjistil, že podmínky pro vykázání nenastaly, toto vykázání ukončí a sdělí to jak vykázané osobě, ale i původní oběti.⁴⁷

⁴⁷ CANDIGLIOTA, Z. a kol. *Jak si počínat v kontaktu s policistou a strážníkem*. 1. vydání. Brno: Liga lidských práv. 2010, ISBN 978-80-87414-01-9. str. 161.

Vstup do společného obydlí policisty může proběhnout i bez souhlasu obyvatelů dotčeného obydlí, v případech, že je podezření na domácí násilí. Následně musí pachatel domácího násilí vysvětlit své konání. Následně podá vysvětlení oběť, případně další osoby, které mohou být svědky. Policisté jsou vybaveni tzv. dotazníky SARA DN. Odděleně tento dotazník s pachatelem a obětí projde a dle metody otázek tohoto dotazníků vyhodnotí, jaké je riziko dalšího chování pachatele domácího násilí.

Nyní uvedu něco k povinnostem vykázané osoby, kterými jsou, že pachatel musí neprodleně na výzvu policisty opustit místo uvedené v potvrzení o vykázání, také se na toto místo nesmí po celou dobu vykázání vracet, proto musí také policistovi předat všechny klíče od nemovitosti a samozřejmě nesmí oběť kontaktovat nebo se s ní jakkoliv stýkat.

Naopak právem vykázané osoby je vzít si osobní doklady a osobní věci ještě před povinností opustit obydlí. Má však právo ještě jedenkrát za asistence policie navštívit společné obydlí a vzít si osobní věci, či věci potřebné pro své povolání nebo podnikání. O této návštěvě musí informovat policii, která na to upozorní ohroženou osobu a vykázaného do obydlí doprovodí. V neposlední řadě má vykázaný právo na výše uvedené podání námítky, vyzvednutí si kopie úředního záznamu o vykázání a vyslechnutí si svých práv a informací o jeho možnostech ubytování.

I vůči ohrožené osobě má policista jisté povinnosti. Zejména musí sdělit poučení o tom, že ohrožená osoba může podat návrh na vydání předběžného opatření dle občanského soudního řádu, dále že může využít sociálních, či psychologických služeb nebo navštívit intervenční centrum. Nesmí však opomenout oběti sdělit, že za nepravdivé údaje, které by vedly k vykázání domnělého agresora, by mohla být oběť potrestána.⁴⁸

⁴⁸ CANDIGLIOTA, Z. a kol. *Jak si počínat v kontaktu s policistou a strážníkem*. 1. vydání. Brno: Liga lidských práv. 2010, ISBN 978-80-87414-01-9. str. 164.

O provedených úkonech spojených s vykázáním sepíše policista úřední záznam, který musí do dvaceti čtyř hodin odeslat místně příslušnému soudu, kterému přísluší rozhodovat o návrhu na vydání předběžného opatření, pokud je podán návrh a pokud je v obydlí nezletilá osoba, musí policista zaslat tento úřední záznam také místně příslušnému orgánu sociálně – právní ochrany dětí, kterým je obecní úřad s rozšířenou působností v místě trvalého bydliště nezletilého. Tento záznam policisté zasílají také do nejbližšího intervenčního centra, s kterým spolupracují.

4. POMOC OBĚTEM DOMÁCIHO NÁSILÍ

4.1. Výčet organizací

Mezi nejvýznamnější neziskové organizace poskytující pomoc v oblasti domácího násilí uvádí Ministerstvo vnitra Bílý kruh bezpečí, ROSA – centrum pro týrané a osamělé ženy, Krizové centrum RIAPS, Centrum nové naděje, Diakonie ČCE – středisko v Plzni, Diakonie ČCE – Středisko křesťanské pomoci v Praze, Slezská diakonie, ACORUS, ProFem, o.p.s., Persefona o.s., Česká katolická charita – projekt Magdala případně ADRA – pobočka v Hradci Králové.⁴⁹

Podle mého zjištění provádí jednu z nejvýznamnějších a zejména nejviditelnějších osvětů domácího násilí a také pomoc obětem těchto činů Bílý kruh bezpečí. Tato organizace má pobočky v devíti velkých městech na území České republiky. Významná a mezi veřejností známá je jejich telefonická linka, která se nazývá DONA linka a funguje již od roku 2001. Na této lince se oběti dozví rady od odborníků z psychologie, či práva. Oběť zde získá i další rady jak postupovat a zejména morální podporu od pracovníků této linky. Tato organizace je v neposlední řadě také provozovatelem domény www.domacinasili.cz, kde informuje o problematice a o projektech v České republice. Spolek ROSA se věnuje jednak pomoci obětem, ale klade velký důraz na osvět u teenagerů a tím pomáhá prevenci domácího násilí.

Úplnou novinkou je linka, kterou provozuje Bílý kruh bezpečí na čísle 116 006. Toto číslo je Evropské unii vyhrazeno pro linku pomoci obětem trestných činů. Tak se Česká republika připojila k vyspělým západním státům Evropské unie, kde již linka řadu let funguje. U nás funguje od února letošního roku v plném provozu a bezplatně.

⁴⁹ Dokumenty násilí [online]. 2014 [cit. 2015-02-20]. Dostupné z: www.mvcr.cz/clanek/dokumenty-nasili-neziskove-organizace-poskytujici-pomoc-obetem-domaciho-nasili.aspx

Klientům radí 25 odborníků s psychologickým a právním vzděláním. Zejména jim vysvětluje, co je a co není trestný čin a jak mají postupovat. Podle sdělení Bílého kruhu bezpečí často volají lidé a ptají se, zda to, či ono jednání je domácím násilím.⁵⁰ Linka je pro všechny zdarma, jelikož provoz za linku je hrazen díky schválené podpoře Norských Fondů v rámci projektu Dejme (že) nám šanci. Toto telefonní číslo a tým i projekt je zatím schválen od Českého telekomunikačního úřadu do 31. prosince 2018.

4.2. Projekty v České republice

Vybrala jsem jeden úspěšný projekt, který se nazývá „Prevence domácí násilí – změna praxe a legislativy v ČR“, kterého se zúčastnil Bílý kruh bezpečí, občanské sdružení pro pomoc obětem trestné činnosti a společnost Philip Morris. Z tohoto projektu vznikla mimo jiné Dona linka. Projekt vznikl v roce 2001 a jeho cílem bylo zmapovat výchozí situaci v ČR, nabídnout obětem dosažitelnou a odbornou pomoc, měnit postoje široké a odborné veřejnosti a také navrhnout a ověřit funkční systém nové (adekvátní) reakce na domácí násilí včetně nové legislativy. Jelikož víme výsledky tohoto projektu, který byl ukončen v roce 2006, můžeme konstatovat, že projekt byl velmi úspěšný a přínosný. Projektu se například povedlo adaptovat metody SARA DN. Tým, který se o to zasadil, vedla Ludmila Čírtková, která je členkou představenstva Bílého kruhu bezpečí. Tento projekt se také velkou měrou podílel na tvorbě a přijetí zákona na ochranu před domácím násilím, což byl jeho nejvýznamnější cíl. „Projekt Bílého kruhu bezpečí v oblasti domácího násilí byl v září 2007 oceněn národní cenou ECPA pro nejlepší realizovaný projekt v boji proti domácímu násilí v České republice.“⁵¹

Významné projekty zaštiťuje společnost Avon. Jejich projekt v oblasti domácího násilí se nazývá „Mluvme spolu o domácím násilí“ a má lidem ukázat nebezpečnost domácího násilí a donutit společnost, aby o tomto problému hovořila. Avon si vzal za úkol zlepšit postavení žen ve společnosti a mediálně pomoci bojovat proti domácímu násilí zejména na ženách. K tomu využívá úspěšné a mediálně známé ženy a

⁵⁰ Bezplatné lince 116 006 začíná ostrý provoz [online]. 2015 [cit. 2015-02-20]. Dostupné z: www.rozhlas.cz/zpravy/politika/_zprava/bezplatne-lince-116-006-zacina-ostry-provoz-pomaha-obetem-trestnych-cinu--1457744

⁵¹ O projektu Prevence domácího násilí [online]. 2015 [cit. 2015-03-01]. Dostupné z: www.domacinasili.cz/uvodni-strana/vice-o-projektu

ambasadorkou projektu je Daniela Peštová. Tyto osobnosti a společnost Avon prodávají reklamní předměty a snaží se získat finanční prostředky pro neziskové organizace a na informovanost a pomoc obětem domácího násilí. Mezi neziskové organizace, které Avon podporuje, patří Acorus, což je psychosociální centrum a proFem o.p.s., které poskytuje právní poradenství a pomoc obětem domácího násilí, ale také komunikuje s vládou a zákonodárci na zlepšení právního prostředí v oblasti domácího násilí.⁵²

Dalším velmi užitečným projektem je „První pomoc osobám ohroženým/postiženým (domácím) násilím“, podpořený Norskými fondy prostřednictvím Nadace Open Society Fund. Tento projekt vybudoval a provozuje zmíněnou telefonickou linku pro oběti domácího násilí s telefonním číslem 116 006.

Z nedávno ukončených projektů bych ráda připomněla minulý rok skončený projekt „KRUH bezpečí zvláště zranitelným obětem trestných činů“, který je hrazen financemi z Evropských sociálních fondů a spolufinancován ze státního rozpočtu České republiky. Tento projekt má za úkol od roku 2013 do konce června 2015 zvyšovat kvalitu a zejména dostupnost sociálních služeb pro zvláště zranitelné oběti trestných činů, jelikož tyto oběti mají velmi těžkou životní situaci a čeká je velmi náročný návrat do běžného života. Hrozí jim finanční problémy a často mají problém nalézt práci, či se vrátit do pracovního procesu.

4.3. Dopad domácího násilí na společnost

Dalo by se říci, že domácí násilí je soukromá věc rodiny, jenže to je jen mýtus, který si mnoho laické veřejnosti myslí. Je pravdou, že partnera si zvolili sami a rozhodli se s ním žít ve společné domácnosti. Jenže násilí by se v žádném případě nemělo přehlížet. To ani v případě, že se děje v rodině nebo za zavřenými dveřmi. Každý má právo na ochranu své důstojnosti, zdraví a života, jak uvádí přední představitelka Bílého kruhu bezpečí Ludmila Čírtková.⁵³

⁵² Avon proti domácímu násilí [online]. 2013 [cit. 2015-12-15]. Dostupné z <http://www.avonprotidomacimunasili.cz/o-projektu/partnerske-organizace>

⁵³ ČÍRTKOVÁ, L. *Pomoc obětem trestných činů*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2007, ISBN 802-47-201-42. str.43.

Je nutné zmínit i ekonomický dopad na společnost. Sociolog Kamil Kunc provedl se společností Avon a ProFem průzkum této problematiky a uvádí, že největší náklady jsou na služby, které využívají oběti násilí. Jde o policii, justici a největší částka je spojena zdravotnictvím. Celkově jde podle něj o částku 1,3 miliardy korun ročně.⁵⁴ Další ztráty má oběť na straně svých příjmů a také její zaměstnavatel. Mezi další ztráty by se dala zařadit i nemajetková újma, kterou může být snížení kvality života a psychická újma.

4.4. Metodika Policie ČR

Policie ČR se o domácím násilí dozvídá většinou na základě telefonického oznámení oběti, případně svědků nebo se o případu může dozvědět z podání trestního oznámení, které může oběť podat písemně nebo ústně přímo na policejní stanici. Již před výjezdem k pachateli domácího násilí by měla mít policie co nejvíce informací. Důležité je vědět místo, případně akutní ohrožení osob, či je někdo zraněn. Policie si pachatele tzv. prolustruje, aby zjistila, zda byl již v minulosti trestán, či se podobného činu někdy dopustil. Důležité je pro policii také informace o tom, zda je, či není pachatel držitelem zbrojního průkazu.

Zasahující hlídka musí být vybavena dokumenty potřebnými k řešení domácího násilí. Tato hlídka musí být také vybavena znalostně, aby mi věděla, jak se k pachateli, ale i oběti chovat a kdo má jaká práva a povinnosti. Po příjezdu na místo i v klidné situaci musí hlídka zkontaktovat ohroženou osobu a ujistit se, že je v pořádku. Umožnit vstup do obydlí jim může pachatel, oběť nebo kterýkoliv uživatel obydlí. Pokud by je podezřelý nechtěl do obydlí vpustit a na blízku by nebyla žádná jiná osoba, Policie ČR vstoupí do obydlí na základě § 83c zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád a § 40 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.⁵⁵

⁵⁴ Dvě pětiny žen v Česku čelí domácímu násilí [online]. 2012 [cit. 2015-03-01]. Dostupné z: www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/198032-dve-petiny-zen-v-cesku-celily-domacimu-nasili-tvrdi-pruzkum

⁵⁵ Policejní orgán může vstoupit do obydlí, jiných prostor nebo na pozemek jen tehdy, jestliže věc nesnese odkladu a vstup tam je nezbytný pro ochranu života nebo zdraví osob nebo pro ochranu jiných práv a svobod nebo pro odvrácení závažného ohrožení veřejné bezpečnosti a pořádku.

Při násilném vstupu, ale i při přivvání do obydlí musí policisté postupovat opatrně a dbát na bezpečnost obyvatel a svoji. Když mají policisté obavy o bezpečnost osob v domě, případně svoji, mohou na místo přivolat další hlídku. V případě, že v obydlí probíhá domácí násilí, policisté mají za úkol zastavit ho za pomoci donucovacích prostředků daných zákonem, odebrat útočnickovi zbraně, v případě zranění na místo zavolat lékařskou pomoc. Když se na místě vyskytují děti, policisté přivou Orgán sociální péče o dítě. Tento orgán může vstupovat do obydlí v těchto případech bez jakéhokoliv souhlasu.⁵⁶

Pokud došlo k domácímu násilí, musí policie od sebe oddělit pachatele a oběť. Ideálně do dvou různých místností. Takto nebude mít ohrožená osoba takové obavy z útočníka a může se uklidnit. K násilníkovi by se měla policie chovat přísně, aby si uvědomil, že je pachatelem trestného činu. Naopak k oběti by se příslušníci měli chovat citlivě a chápavě. Psychologové v tento moment doporučují, aby policisté podali oběti několik otázek, na základě kterých oběť příliš nerozruší a získají důležité informace o případu. Otázky mohou znít na téma, co se stalo, jak se oběť cítí, co vyvolalo konflikt, proč byla policie přivolána zrovna tento den, jak dlouho násilí trvá, či jak často se opakuje. Dále by se měli příslušníci zeptat, jestli jsou napadáni i další oběti, či členové domácnosti, jaké je běžné chování pachatele na veřejnosti, jak se útočník choval, když se dozvěděl, že oběť vyhledává pomoc, či jestli se oběť již snažila bránit a s jakým výsledkem.⁵⁷

Policisté by měli být zejména dobře proškoleni a připraveni na složité případy domácího násilí. Jednak teoreticky, ale i psychologicky. Aby případ neřešili například na základě sympatií k jedné zúčastněné osobě.

⁵⁶ KRÁLÍČKOVÁ, Z., a kol. *Právo proti domácímu násilí*. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2011, ISBN 978-80-7400-381-3. str. 83.

⁵⁷ KRÁLÍČKOVÁ, Z., a kol. *Právo proti domácímu násilí*. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2011, ISBN 978-80-7400-381-3. str. 478.

Proto by měli být především profesionálové. Měli by být také dobře takticky vycvičeni, aby neohrozili sebe, či ostatní osoby. Pachatel může být nebezpečný, v mnoha případech i ozbrojený. V neposlední řadě by měli policisté znát právní předpisy ohledně domácího násilí. Aby věděli, jaké mají zúčastněné osoby práva a povinnosti. Také je důležité, aby znali zasahující policisté dobře svá práva a řádně je využívali. Policisté by měli také pomoci justici a či řádně a co nejdokonaleji zdokumentovat. Vyšetřující policisté by měli využít všech vyšetřovacích metod, aby zcela a prokazatelně vyšetřili, zda šlo, či nešlo o trestný čin domácího násilí a podle toho ho mohli předat na státní zastupitelství, či původního pachatele zprostit obvinění.

4.5. Metodika Policie ČR

Policie ČR se o domácím násilí dozvídá většinou na základě telefonického oznámení oběti, případně svědků nebo se o případu může dozvědět z podání trestního oznámení, které může oběť podat písemně nebo ústně přímo na policejní stanici. Již před výjezdem k pachateli domácího násilí by měla mít policie co nejvíce informací. Důležité je vědět místo, případné akutní ohrožení osob, či je někdo zraněn. Policie si pachatele tzv. prolustruje, aby zjistila, zda byl již v minulosti trestán, či se podobného činu někdy dopustil. Důležité je pro policii také informace o tom, zda je, či není pachatel držitelem zbrojního průkazu.

Zasahující hlídka musí být vybavena dokumenty potřebnými k řešení domácího násilí. Tato hlídka musí být také vybavena znalostně, aby mi věděla, jak se k pachateli, ale i oběti chovat a kdo má jaká práva a povinnosti. Po příjezdu na místo i v klidné situaci musí hlídka zkontaktovat ohroženou osobu a ujistit se, že je v pořádku. Umožnit vstup do obydlí jim může pachatel, oběť nebo kterýkoliv uživatel obydlí. Pokud by je podezřelý nechtěl do obydlí vpustit a na blízku by nebyla žádná jiná osoba, Policie ČR vstoupí do obydlí na základě § 83c zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád a § 40 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.⁵⁸

⁵⁸ Policejní orgán může vstoupit do obydlí, jiných prostor nebo na pozemek jen tehdy, jestliže věc nesnese odkladu a vstup tam je nezbytný pro ochranu života nebo zdraví osob nebo pro ochranu jiných práv a svobod nebo pro odvrácení závažného ohrožení veřejné bezpečnosti a pořádku.

Při násilném vstupu, ale i při přivání do obydlí musí policisté postupovat opatrně a dbát na bezpečnost obyvatel a svoji. Když mají policisté obavy o bezpečnost osob v domě, případně svoji, mohou na místo přivolat další hlídku. V případě, že v obydlí probíhá domácí násilí, policisté mají za úkol zastavit ho za pomoci donucovacích prostředků daných zákonem, odebrat útočnickovi zbraně, v případě zranění na místo zavolat lékařskou pomoc. Když se na místě vyskytnou děti, policisté přizvou Orgán sociální péče o dítě. Tento orgán může vstupovat do obydlí v těchto případech bez jakéhokoliv souhlasu.⁵⁹

Pokud došlo k domácímu násilí, musí policie od sebe oddělit pachatele a oběť. Ideálně do dvou různých místností. Takto nebude mít ohrožená osoba takové obavy z útočnicka a může se uklidnit. K násilníkovi by se měla policie chovat přísně, aby si uvědomil, že je pachatelem trestného činu. Naopak k oběti by se příslušníci měli chovat citlivě a chápavě. Psychologové v tento moment doporučují, aby policisté podali oběti několik otázek, na základě kterých oběť příliš nerozruší a získají důležité informace o případu. Otázky mohou znít na téma, co se stalo, jak se oběť cítí, co vyvolalo konflikt, proč byla policie přivolána zrovna tento den, jak dlouho násilí trvá, či jak často se opakuje. Dále by se měli příslušníci zeptat, jestli jsou napadáni i další oběti, či členové domácnosti, jaké je běžné chování pachatele na veřejnosti, jak se útočnick choval, když se dozvěděl, že oběť vyhledává pomoc, či jestli se oběť již snažila bránit a s jakým výsledkem.⁶⁰

Policisté by měli být zejména dobře proškoleni a připraveni na složité případy domácího násilí. Jednak teoreticky, ale i psychologicky. Aby případ neřešili například na základě sympatií k jedné zúčastněné osobě.

⁵⁹ KRÁLÍČKOVÁ, Z., a kol. *Právo proti domácímu násilí*. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2011, ISBN 978-80-7400-381-3. str. 83.

⁶⁰ KRÁLÍČKOVÁ, Z., a kol. *Právo proti domácímu násilí*. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2011, ISBN 978-80-7400-381-3. str. 478.

Proto by měli být především profesionálové. Měli by být také dobře takticky vycvičeni, aby neohrozili sebe, či ostatní osoby. Pachatel může být nebezpečný, v mnoha případech i ozbrojený. V neposlední řadě by měli policisté znát právní předpisy ohledně domácího násilí. Aby věděli, jaké mají zúčastněné osoby práva a povinnosti. Také je důležité, aby znali zasahující policisté dobře svá práva a řádně je využívali. Policisté by měli také pomoci justici a či řádně a co nejdokonaleji zdokumentovat. Vyšetřující policisté by měli využít všech vyšetřovacích metod, aby zcela a prokazatelně vyšetřili, zda šlo, či nešlo o trestný čin domácího násilí a podle toho ho mohli předat na státní zastupitelství, či původního pachatele zprostit obvinění.

Praktická část

5. SKUTEČNÉ PŘÍPADY A JEJICH ŘEŠENÍ POLICIÍ ČR A SOCIÁLNÍMI PRACOVNÍKY

Jak uvedl Václav Havel na ekonomickém fóru v roce 1992 a tato citace byla otištěna i v knize o domácím násilí profesora Davise: „No body of information can be fed into the computer in the hope that sooner or later it will spit out a universal solution.“⁶¹ Každý případ domácího násilí je individuální a nemá univerzální řešení a určitě si zaslouží pozornost, proto jsem si pro svoji praktickou část požádala Středisko sociální prevence Olomouc, pobočka Jeseník o několik jejich případů. Problematika je to velmi citlivá. U případů, které níže uvádím, jsou zaměněny identifikační údaje a a vynechány některé detaily. První případ je podle vedoucí centra typický.

1) Paní Jana byla vdaná sedm let. Spolu žádné děti neměli, ale paní měla dceru z prvního manželství. Dalo by se říci, že šlo o bezproblémové manželství, kdy manželé žili v pronajatém domku se svým psem. Problém nastal po několika letech, v případech, kdy se agresor napil alkoholických nápojů. Každým rokem to bylo horší, jelikož alkohol byl u manžela na denním pořádku. Nejdříve vše započalo urážkami, nadávkami a vyhrožováním. Žena musela dělat vše podle něj. Posléze začalo i fackování a mlácení. Při posledním incidentu hodil manžel na paní Janu nůž. Jen proto, že uhnula, nůž jí nezasáhl. Poté jí začal bít a škrtnit. V těchto chvílích podle svých slov věřila, že jí manžel zavraždí. Manželka nakonec utekla a přivolala policii. Po příjezdu policisté agresora vykázali ze společného obydlí. Paní Jana je ráda, že má toto za sebou, nyní si vyřídila pracovní neschopnost a chystá se podat návrh na rozvod. Středisko sociální prevence požádala o psychologické poradenství. Podle slov tamního psychologa situaci nezvládá. Paní je ve špatném psychickém stavu, špatně spí a nejí. Odpočinkem jsou jí cigarety a káva. Její oporou je pouze její dcera. Stále však myslí na manžela, jak se mu ve věznici, kam byl poslán do vazby, daří a zasílá mu tam věci. Vzápětí však dostane vztek, na to jak jí týral a začne si vybavovat vzpomínky, jak například týral i jejich psa a zbil ho do krve. Paní

⁶¹ DAVIS R. *Domestic violence: Fact and fallacies*. 1. vydání. United States: Praeger Publisher, 1998, ISBN 0-275-96126-5. str. 47

Jana je v pracovní neschopnosti, jelikož se také bojí jít do zaměstnání, zejména kvůli tomu, že má obavy z odsouzení spolupracovníky.

Paní Jana uzavřela ústní smlouvu s intervenčním centrem, tak jak je běžná praxe. Cílem této spolupráce bylo v tomto případě posílení a podpora při řešení domácího násilí, pomoc při zvládnutí situace po napadení a zvládnutí rekonstrukce jejího života. V první fázi se jí bude snažit pomoci psycholog centra, který se jí pokusí pomoci se strachem z kolegů ze zaměstnání. Dále bude nejspíše využít právník centra, který paní pomůže s potřebnými dokumenty ohledně zaměstnání a se všemi věcmi okolo rozvodu, kde jí i povede v rozvodovém řízení. Sociální pracovníci oceňují paní Janu za stávající zvládnání rekonstrukce jejího života a za vzájemnou podporu s její dcerou.

Ze strany policie podle mého názoru a sdělení Střediska sociální prevence proběhlo vše bezchybně a profesionálně. Agresor byl řádně vykázán a posléze, obviněn z trestného činu a vzat do vazby. Paní Jana byla vděčná sociálním pracovníkům za podporu a pomoc zorientovat se v situaci. Nyní je i v kontaktu s Policií ČR, která podle ní jedná správně. Podle jejích slov již nechce mít s manželem nic společného.

2) Další případ je o páru, který spolu žil deset let. Poslední čtyři roky se vztah zhoršil. Paní Monika musela svůj osobní příjem druhovi odevzdávat na jeho účet, jelikož nepracoval a on jí dával peníze jen na příděl pouze na jídlo. Fyzické násilí započalo později, zpočátku dal agresor paní Monice, která pracuje jako administrativní pracovnice facku, či jí tahal za vlasy. Poté se násilí stupňovalo a došlo tak daleko, že druh paní Moniku udeřil do obličeje, rozrazil jí ret, poškodil brýle, kopal jí po celém těle a roztrhal jí oblečení. Během celého incidentu jí také vulgárně nadával. Po tomto útoku přivolala paní Monika policii, která agresora vykázala z obydli. Následně paní kontaktovala sociální centrum, od kterého chtěla pomoci.

Poté paní do centra volala, že nedorazí a chtěla by to s druhem ještě zkusit s tím, že budou docházet na párové poradenství. Po několika dnech nastal podle slov paní Moniky nejhorší okamžik v jejím životě. Agresor vytáhl svou legálně drženou zbraň s tím, že paní zastřelí a mířil na ni. Poté jí vytáhl z postele a tahal po zemi, až měla spálená záda. Následně paní vyhledala lékařské ošetření a věc ohlásila do protokolu na Policii ČR. Policisté agresora znovu vykázali z obydli.

Individuální plánování se v tomto případě zabývalo zejména podáním informací o vykázání násilné osoby, o prodloužení této doby vykázání a možnosti podání žaloby na vyklizení bytu. Také byla a je poskytnuta psychologická pomoc a podpora. Nyní se centrum věnuje předběžnému opatření, je totiž potřeba prodloužit dobu vykázání. Paní chce také podat žalobu na vyklizení bytu. Proto nyní spolupracuje zejména s právníky centra.

V centru si myslí, že policie postupuje v tomto případě správně. Má mnoho důkazů o domácím násilí, jednak úřední záznamy o vykázání a také lékařskou zprávu. Takže by mohli agresora v nejbližší době obžalovat. Dle sdělení Policie ČR bylo zjištěno, že k násilí docházelo v soukromí. Osoba agresora je prokazatelně násilnou osobou, která je vznětlivá, nevypočitatelná a je držitelem zbrojního průkazu. Bylo tedy konstatováno, že trestný čin se stal a pachatel je nebezpečnou osobou.

3) Tento případ je o domácím násilí v rodině paní Zdeny. Tu manžel týral více než dva roky. Za tuto dobu byl několikrát vykázán ze společného obydli. Ale kvůli jejich společnému synovi se paní Zdena nerozhodla podat návrh o rozvod, ač jí to bylo v intervenčním centru již při první návštěvě doporučeno. Paní Zdena nikdy ani nechtěla prodloužit lhůtu vykázání a její manžel byl uznán vinným pouze z přestupku proti občanskému soužití. Letos se paní rozhodla od manžela alespoň odstěhovat. Ale syn otce stále navštěvuje a jeho otec ho poté nechce pouštět zpět k matce. Minulý týden se rozhodla zažádat o rozvod a svěřeni nezletilého do své péče. Ve všech úkonech jí právníci intervenčního centra pomohou.

4) Předposlední případ se v intervenčním centru již neprojednává, ale je zajímavý a intervenční centrum je stále ve spojení s paní Verou, která zažívala domácí násilí mnoho let. Svědkem tohoto násilí byly i dvě nezletilé děti. Jejich otec jim vyhrožoval, že pokud se s ním matka rozvede, on je zabije. Jednou je dokonce unesl. Matka přesto podala návrh na rozvod a děti nechala hlídat. Ale manžel jí stále zejména psychicky terorizoval. Proto

se paní Věra ihned po rozvodu rozhodla vycestovat do zahraničí. Nyní žije i s dětmi v USA. Jenže otec se z agresora stal ublíženým otcem a na paní Věru podává jedno trestní oznámení za druhým, žaluje dokonce i její rodiče, kteří jsou s ní v kontaktu a informace jí předávají. Český stát otci dokonce po třech letech umožnil schůzku s dětmi. Ty již jako starší pochopily, co je to za člověka a proč se od něj museli odstěhovat.

5) Poslední příběh je o paní Petře, která žila s manželem a dvěma dětmi. Dá se říci spokojený život. Po mnoha letech zjistila, že je jí manžel nevěrný. Začali navštěvovat manželskou poradnu. Brzy se vše vrátilo do starých kolejí. Proto začala paní Petra mluvit o rozvodu, a tím se spustilo od manžela psychické a fyzické týrání. Manželka to vydržela několik týdnů a poté utekla s dětmi a jedním kufrem do intervenčního centra. V tomto centru jí zajistili ubytování v azylovém domě a pomohli jí se zorientovat v nastalé situaci. Paní Petra potřebovala zejména psychologickou pomoc. Ale pomáhali jí i pracovníci z právního oddělení s rozvodem. Nyní již žije paní Petra klidný život.

6. VÝZKUM VEŘEJNOSTI

Ve své praktické části práce uvedu dva výzkumy. Prvním je výzkum veřejnosti, v kterém ověřím, jaký má laická veřejnost přehled o domácím násilí.

6.1. Metodologie výzkumu

Výzkum veřejnosti jsem provedla kvantitativně orientovaným výzkumem, kdy jsem použila dotazník. Šlo tedy o písemný způsob kladení otázek a jejich získávání docházelo, také písemnou formou, tuto metodu jsem zvolila, abych mohla získat velký počet odpovědí z různých částí republiky. Šlo tak o relativně rychlý, anonymní a ekonomicky výhodný způsob získání dat od respondentů, neboli osob, od kterých jsem data získala. Nevýhodou získávání dat formou dotazníku je, že může dojít ke zkreslení dotazníku, pokud respondenti uvedou nepravdivá data z legrace, bojkotu dotazníku nebo, že nechtějí přiznat skutečnou odpověď, dále také nemusí respondent pochopit otázku.

Aby data z dotazníku byla správná, musí být splněno několik podmínek. Jednou je validita, která je schopností výzkumného nástroje zjistit to, na co se v dotazníku

tážeme. Další podmínkou je reliabilita, která zaručuje spolehlivost a přesnost dotazníku. Díky těmto podmínkám je dotazník spolehlivý a přesný.

Ve svém dotazníku jsem použila otázky uzavřené, kdy si respondent musel zvolit z nabízených odpovědí, dále otázky polouzavřené, kdy mohli napsat i jinou vlastní možnost a také jednu zcela otevřenou otázku.

Při tvorbě otázek jsem se řídila nejdůležitějšími zásadami, kterými bylo, že otázky musí být správně a jednoznačně formulované, snažila jsem se vyvarovat otázek, které by mohly být sugestivní, zbytečné pro můj výzkum a zbytečně pro laika složité. Nechtěla jsem složitými a zdlouhavými otázkami respondenty odradit a spíše jsem se snažila udělat i pro ně výzkum zajímavý, aby si sami uvědomili, jestli se s domácím násilím setkali, zda by v nouzi pomohli nebo zda disponují užitečnými informacemi o pomoci při ohrožení domácím násilím.

Jednotlivé otázky jsem vymýšlela dle rozhovoru se sociálními pracovníky, kteří mi při konzultaci poradili, s čím mají lidé problémy a co nevědí. Položila jsem i několik otázek, které sociální pracovníky zajímají a rádi by informaci získali. Jde zejména o otázku, zda respondenti znají neziskové organizace, zda vědí na koho se obrátit nebo jestli by oběti domácího násilí pomohli.

Struktura mého dotazníku se skládala z úvodu, kde jsem projekt a sebe představila, dále z prvních obecných otázek, kde respondenti uvedli identifikační údaje, jako je pohlaví, věkové rozmezí a nejvyšší dosažené vzdělání. Dále se dotazník skládal již z vlastních otázek a závěrečného poděkování respondentovi.

Při tvorbě svých otázek jsem předpokládala, že je budou vyplňovat laici, kteří se s domácím násilím přímo nesetkali nebo alespoň nejsou obětmi domácího násilí. Proto jsem volila jednodušší otázky a předpokládala jsem, že je zvládne vyplnit každý respondent jakéhokoliv věku. Předpokládala jsem, že u otázky příčiny domácího násilí nebo důvod proč oběť od agresora neodejde, nebude žádná odpověď převažovat. Naopak u nejčastější oběti domácího násilí bude převládat odpověď, že je to žena, a že domácí násilí má dopad na děti v domácnosti. Stejně tak, že by se mělo věnovat prevenci. Otázka, kde se respondent dozvěděl něco o domácím násilí je tak obsáhlá, že jsem nečekala nějakou jasnou odpověď. Předpokládala jsem, že lidé si myslí, že nejsou informováni o problematice domácího násilí, a že by neuměli oběti pomoci. V otázce,

na koho se v případech domácího násilí obrátit, jsem očekávala Policii a otázku týkající se kvality legislativy jsem očekávala jako nedostatečnou, obdobně jsem očekávala i odpověď jak pomáhá stát obětem. Také jsem nepředpokládala, že mnoho lidí bude umět vyjmenovat nějakou neziskovou organizaci. Ale očekávala jsem, že většina respondentů by si přála, aby se pomáhalo agresorům.

Následující otázky respondenti v uvedeném pořadí vyplňovali.

Otázky pro průzkum veřejnosti

1. Pohlaví:

- a) Žena
- b) Muž

2. Věk:

- a) 15 – 25 let
- b) 26 – 35 let
- c) 36 – 45 let
- d) 46 – 55 let
- e) 56 – 65 let
- f) 66 let a více

3. Nejvyšší dosažené vzdělání:

- a) Základní škola
- b) Střední škola s výučním listem
- c) Střední škola s maturitou
- d) Vyšší odborná škola
- e) Vysoká škola

4. Co je podle Vás domácí násilí?

- a) Fyzické násilí
- b) Sexuální násilí
- c) Psychické násilí
- d) Kombinace všech třech druhů násilí
- e) Jiné (uved'te)

5. Setkal/a jste se někdy s domácím násilím?

- a) Osobně
- b) V rodině, či u příbuzných
- c) U přátel
- d) U kolegy, či spolužáka

- e) Z doslechu (v domě, v ulici, od známých)
- f) Nikoliv
- g) Jiné (uved'te)

6. Jak si vysvětľujete, že oběti z násilného vztahu neodejdou?

- a) Bojí se agresora
- b) Mají strach z pomsty
- c) Nemají kam jít
- d) Jiné (uved'te)

7. Jaké jsou podle Vás příčiny domácího násilí? (můžete zaškrtnout více možností)

- a) Nízké sebevědomí oběti
- b) Malá vzdělanost agresora
- c) Nezaměstnanost
- d) Špatné dětství agresora
- e) Malé finanční zabezpečení domácnosti
- f) Alkohol a drogy
- g) Zvyklost, že muž je nadřazen ženě
- h) Jiné (uved'te)
- i) Nevím

8. Kdo bývá podle Vás nejčastěji obětí domácího násilí?

- a) Muži
- b) Ženy
- c) Děti
- d) Nevím

9. Má podle Vás domácí násilí dopad na děti v domácnosti?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

10. Mělo by být podle Vás téma o prevenci domácího násilí zařazeno již na základních školách?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

11. Kde jste získal/a nejvíce informací o domácím násilí?

- a) TV
- b) Rádio
- c) Noviny

- d) Časopis
- e) Internet
- f) Ve škole
- g) Od rodičů
- h) Jinde (uved'te)
- i) Nikde

12. Myslíte si, že jsou lidé informováni o problematice domácího násilí dostatečně?

- a) Ano, dostatečně
- b) Ano, jen povrchně
- c) Ne, nedostatečně
- d) Nevím

13. Co byste udělal/a, v případě, že ve svém okolí zjistíte domácí násilí?

- a) Zakročím aktivně, pomohu oběti
- b) Nezakročím, je to věc dané domácnosti
- c) Nezakročím, nebudu si s danou situací vědět rady
- d) Nevím
- e) Jiné (uved'te)

14. Kam by se podle Vás měla oběť obrátit nejdříve?

- a) Na policii
- b) Na lékaře
- c) Na neziskovou organizaci zabývající se domácím násilím
- d) Jinam (uved'te)

15. Jaká je podle Vás legislativa týkající se domácího násilí v ČR?

- a) Velmi dobrá
- b) Dostatečná
- c) Špatná
- d) Nevím

16. Pomáhá podle Vás stát obětem domácího násilí dostatečně?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

17. Znáte nějakou neziskovou organizaci, která pomáhá obětem domácího násilí?

- a) Ano (uved'te název nebo názvy)
- c) Ne

18. Měla by existovat i pomoc pro agresory?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

6.2. Cíle výzkumu

Cílem mého výzkumu bylo zjistit, jaké povědomí o domácím násilí, má laická veřejnost, zda umí domácí násilí rozeznat, či jestli o něm má nějaké informace. To znamená, jestli zná nějakou neziskovou organizaci, která pomáhá obětem domácího násilí. Také mne zajímalo, zda je veřejnost ochotna zasáhnout a pomoci oběti domácího násilí, případně jak. Od respondentů jsem neočekávala žádné odborné odpovědi, pokládala jsem tudíž i jednodušší praktické otázky, které mohl každý pochopit a vžít se do situace. Mým cílem nebylo respondenty zkoušet.

6.3. Kritéria a výběr respondentů a technika sběru dat

Pro můj dotazník jsem použila podle mého názoru efektivní, ekonomický a relativně anonymní metodu sběru dat. Využila jsem internet a získala jsem tak anonymně 257 respondentů za 30 dnů, kdy byl dotazník otevřen pro vyplňování. Odkaz pro vyplnění dotazníku jsem rozeslala známým a zejména byl zveřejněn a internetovém serveru www.vyplnto.cz⁶², kde mohl kdokoliv anonymně odkudkoliv dotazník vyplnit. V případě, že bych se rozhodla pro dotazování osobně, jak jsem předpokládala, získala bych jen velmi málo respondentů, otázky by byly zkreslené, jelikož jde o choulostivé téma, s kterým by se svěřovalo pravdivě jen minimum lidí, a vzorek by byl zkreslen, protože by byl jen z jednoho místa. Zde si myslím mi velmi internetová anonymita pomohla, jak jsem si následně vyplněné dotazníky přečetla.

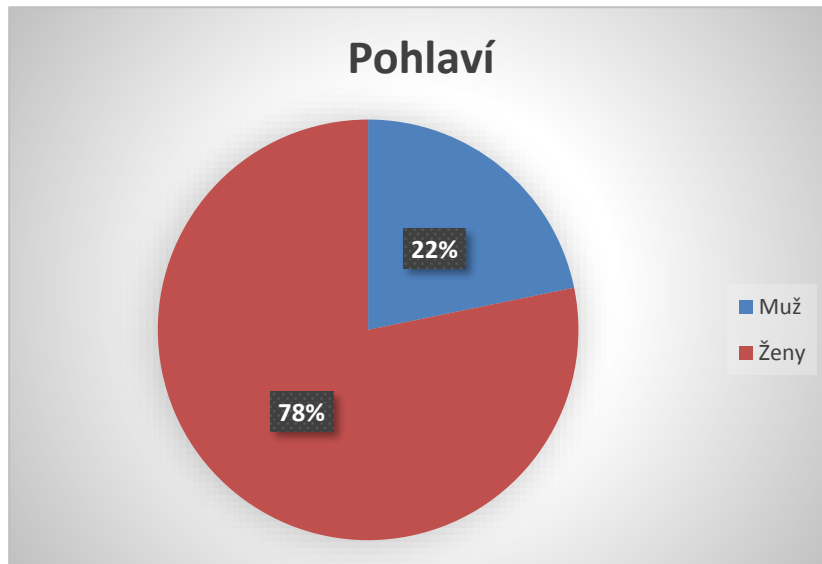
⁶² Dotazník domácí násilí [online]. 2016 [cit. 2016-02-26]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/52326/>

6.4. Výsledky výzkumu veřejnosti

1. Pohlaví

Žena 201

Muž 56

Z celkového počtu 257 respondentů je 201 respondentů, což je 78%, jsou ženy a 56 respondentů, tedy 22% je mužů.

2. Věk

15 – 25 let 136

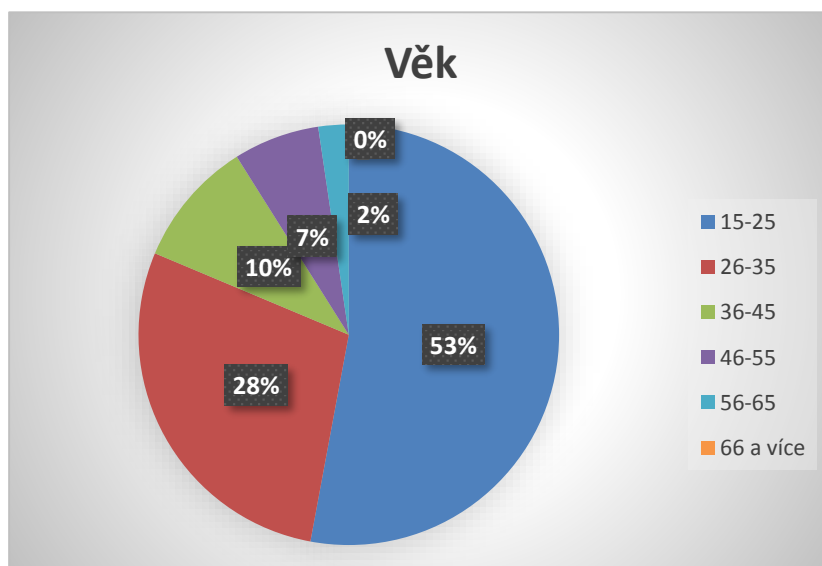
26 – 35 let 73

36 – 45 let 25

46 – 55 let 17

56 – 65 let 6

66 a více let 0

Nejpočetnější skupina dotazovaných je ve věku 15 – 25 let v počtu 136 respondentů. Žádný dotazovaný nebyl starší 66 let. Druhá nejpočetnější skupina, měla podíl 28% a byla ve věku 26 – 35 let. Třetí nejpočetnější byla skupina 36 – 45 let s počtem respondentů 36 – 45 let následovaná skupinou mezi léty 46 – 55 a počtem 17 osob. Šest osob bylo ve věku 56 – 65 let.

3. Nejvyšší dosažené vzdělání

Základní škola	23
Střední škola s výučním listem	13
Střední škola s maturitou	122
Vyšší odborná škola	18
Vysoká škola	81

Nejčastějším nejvyšším dosaženým vzděláním byla střední škola s maturitou, kterou uvedlo 47% respondentů. 32 % dotazovaných uvedlo, že má vysokou školu. Nejméně dotazovaných mělo jako nejvyšší dosažené vzdělání střední školu s výučním listem, což bylo pouhých 13 osob, 18 dotazovaných uvedlo vyšší odbornou školu a 23 základní školu.

4. Co je podle Vás domácí násilí

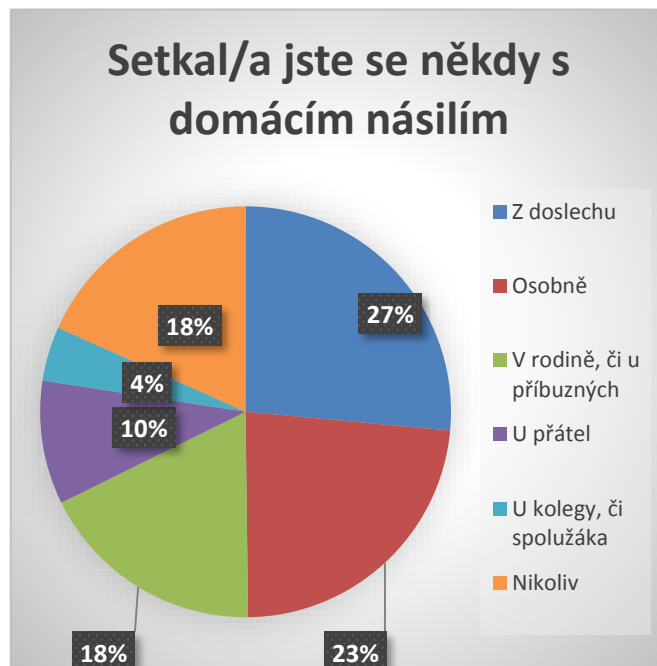
Fyzické násilí	6
Psychické násilí	4
Sexuální násilí	2
Kombinace všech tří druhů	245

Celých 95% dotazovaných uvedlo, že domácí násilí je kombinace fyzického, psychického a sexuálního násilí. Poté 6 respondentů uvedlo, že je to pouze fyzické násilí, 4 uvedli, že psychické a 2, že sexuální násilí.

5. Setkal/a jste se někdy s domácím násilím

Z doslechu (v domě, u známých)	68
Osobně	60
V rodině, či u příbuzných	46
U přátel	25
U kolegy, či spolužáka	11
Nikoliv	47

Nejvíce setkání s domácím násilím proběhlo z doslechu. Uvedlo to 68 dotazovaných, což je 27%. Osobně se s domácím násilím setkala 23% respondentů. V rodině, či u příbuzných se s domácím násilím setkala 18% dotazovaných a stejně procento se s domácím násilím nikdy neseťkalo. U přátel uvedli respondenti 10% a u kolegy, či spolužáka jen 4%.

6. Jak si vysvětlujete, že oběti z násilného vztahu neodejdou

Bojí se agresora	108
Nemají kam jít	61
Mají strach z pomsty	8
Kombinace výše tří uvedených	70
Stále ho oběť miluje	10

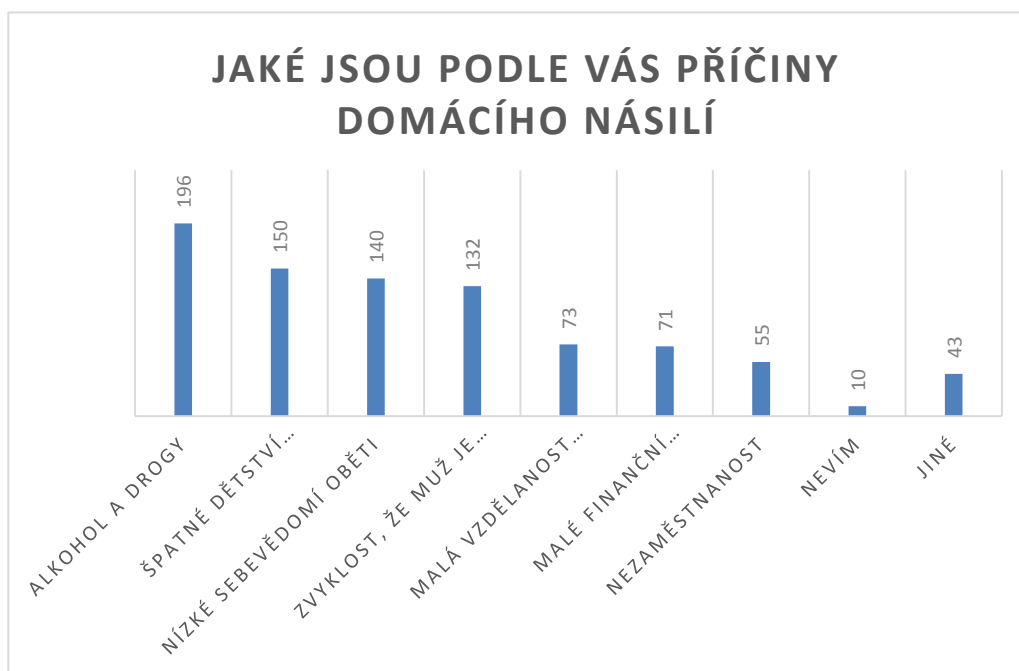

42% dotázaných si myslí, že oběť se agresora bojí, a proto od něj neodejde. 70 dotázaných si myslí, že je v tom více faktorů a 61 respondentů uvedlo, že oběť se bojí,

že by neměla kam jít. 10 dotazovaných si myslí, že oběť stále agresora miluje a jen 8 uvedlo, že by se oběť bála pomsty.

7. Jaké jsou podle Vás příčiny domácího násilí

Alkohol a drogy	196
Špatné dětství agresora	150
Nízké sebevědomí oběti	140
Zvyklost, že muž je nadřazen ženě	132
Malá vzdělanost agresora	73
Malé finanční zabezpečení domácnosti	71
Nezaměstnanost	55
Nevím	10
Jiné	43

V této otázce mohli respondenti zvolit několik možností a jako příčina domácího násilí byla nejčastěji uváděna odpověď alkohol a drogy, dále špatné dětství agresora, nízké sebevědomí agresora a zvyklost, že muž je nadřazen ženě. Téměř o polovinu méně získala malá vzdělanost agresora a malé finanční zabezpečení domácnosti. 55 odpovědí získala nezaměstnanost a 43 odpovědí bylo uvedeno slovně a obsahovali různé důvody, které nešly sjednotit. 10 respondentů odpověď příčinu nevědělo.

8. Kdo bývá podle Vás nejčastěji obětí domácího násilí

Muži	3
Ženy	217
Děti	27
Nevím	10

V této otázce uvedlo 84% respondentů, že nejčastější obětí domácího násilí jsou ženy, 11% uvedlo děti, 4% nevěděli a jen 1% uvedlo, že muži.

9. Má podle Vás domácí násilí dopad na děti

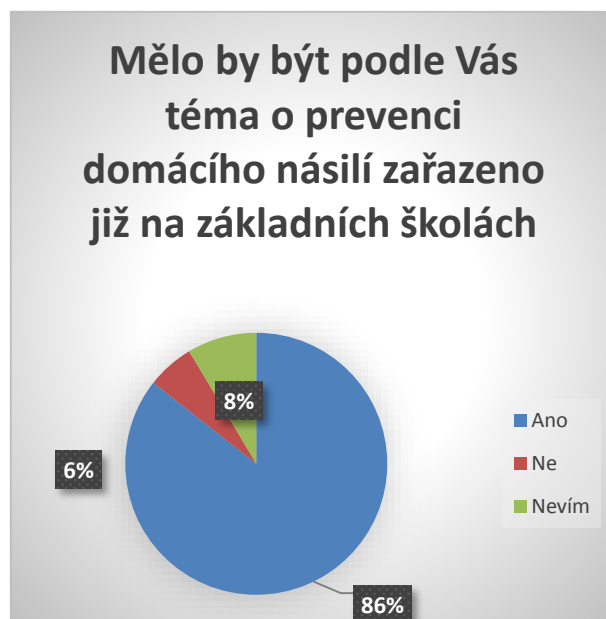

Ano	255
Ne	2

Zde si 99% procent všech dotazovaných myslí, že domácí násilí má dopad na děti.

10. Mělo by být podle Vás téma o prevenci domácího násilí zařazeno již na základních školách

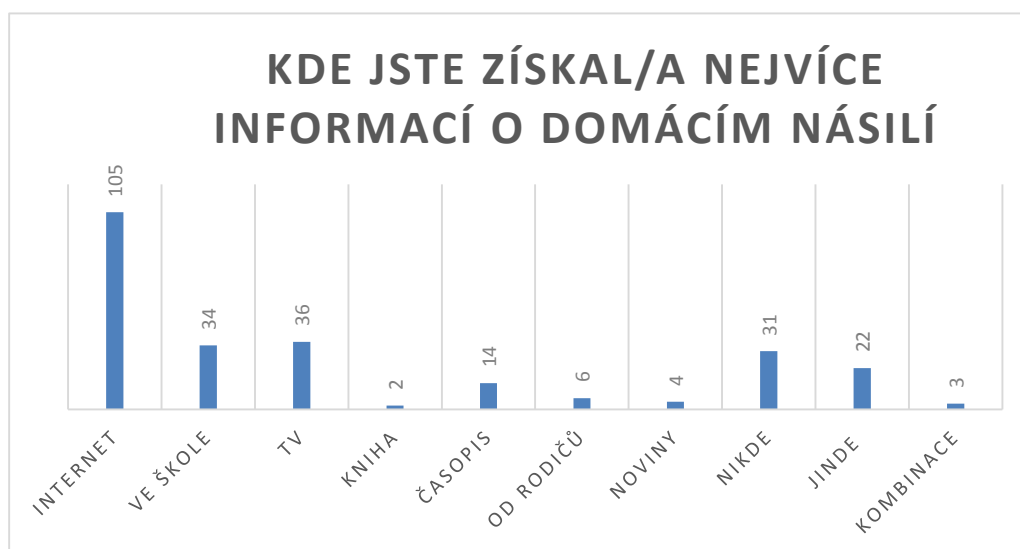
Ano	220
Ne	15
Nevím	22

I zde převládala jednoznačná odpověď, že informace o domácím násilí by měly být kvůli prevenci zařazeny již na základní škole. Takto odpovědělo 86% dotazovaných. 8% lidí nevědělo a 6% si to nemyslí.

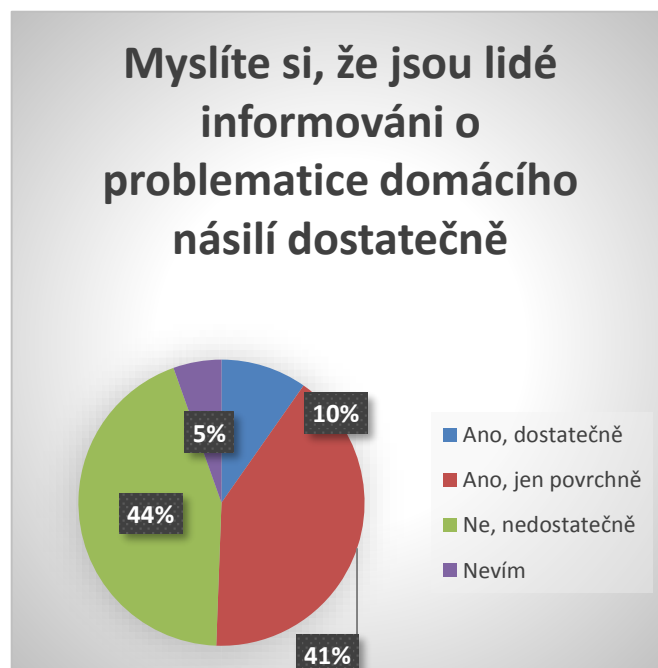
11. Kde jste získal/a nejvíce informací o domácím násilí

Internet	105
Ve škole	34
TV	36
Kniha	2
Časopis	14
Od rodičů	6
Noviny	4
Nikde	31
Jinde	22
Kombinace	3

Nejvíce informací o domácím násilí získali dotazovaní z internetu. Dále z televize a ve škole. 31 respondentů uvedlo, že nikde, 22 že někde jinde než je uvedeno v možnostech, 14 v časopise, 6 od rodičů. 4 v novinách a 2 v knize. 3 dotazovaní se o problematice dozvěděli z různých zdrojů.

12. Myslíte si, že jsou lidé informováni o problematice domácího násilí dostatečně

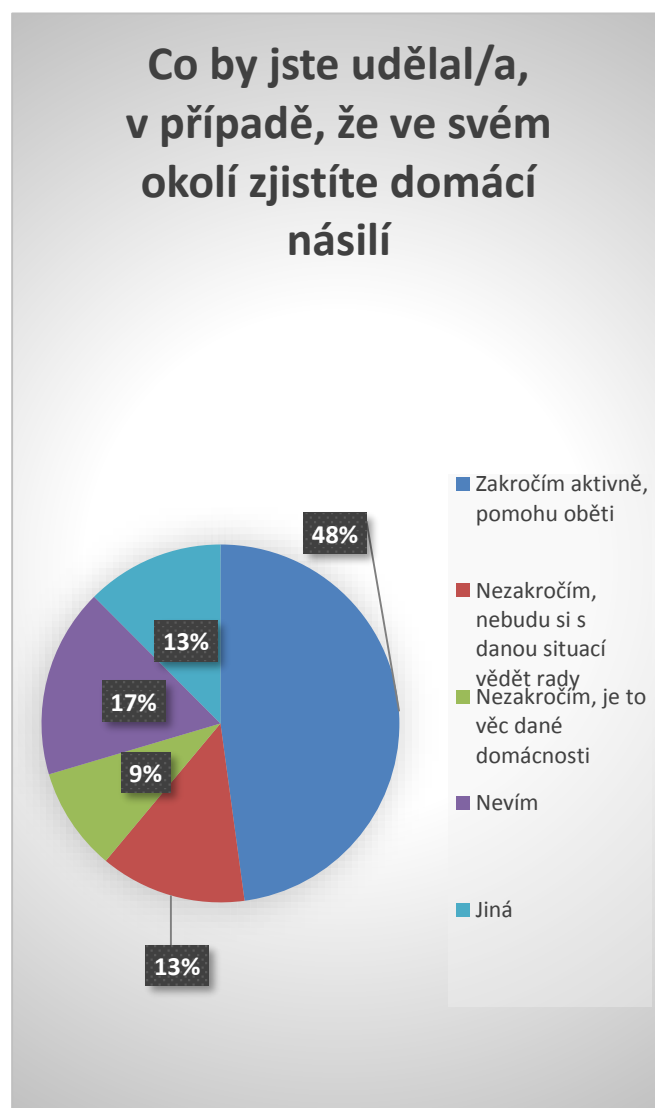

Ano, dostatečně	25
Ano, jen povrchně	105
Ne, nedostatečně	113
Nevím	14

Celých 44% dotazovaných si myslí, že je laická veřejnost nedostatečně informována o domácím násilí a 41% si myslí, že je informována jen povrchně. 10% si myslí, že dostatečně a 5% neví.

13. Co by jste udělal/a, v případě, že ve svém okolí zjistíte domácí násilí

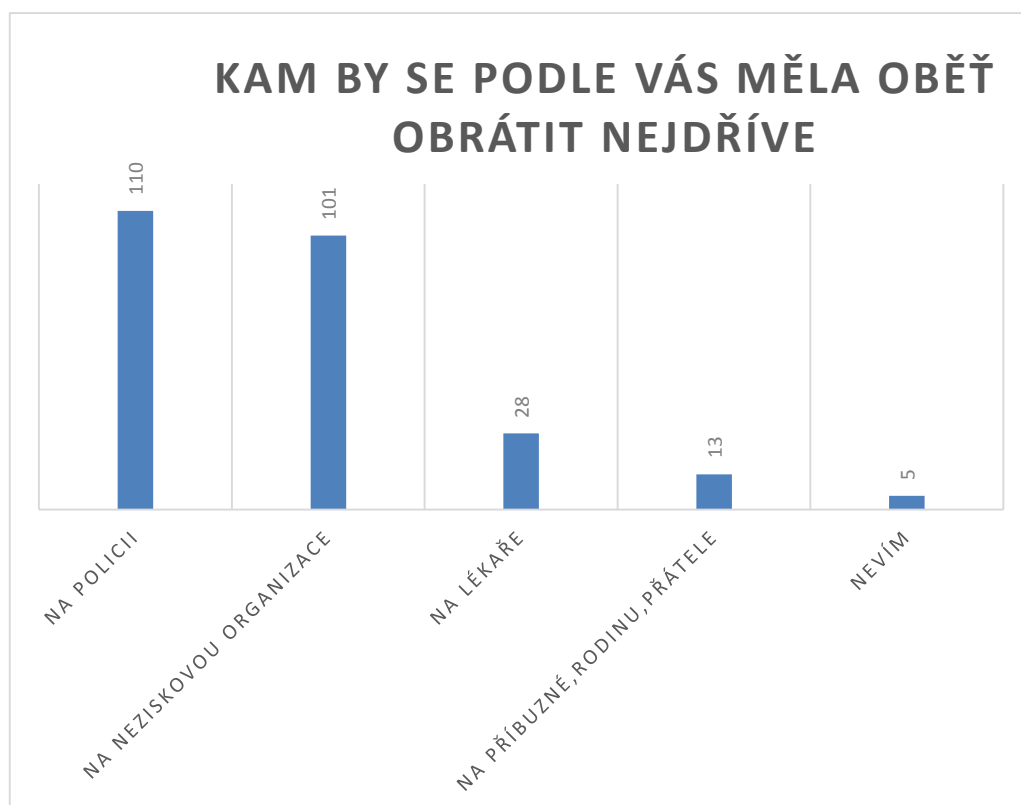
Zakročím aktivně, pomohu oběti	123
Nezakročím, nebudu si s danou situací vědět rady	34
Nezakročím, je to věc dané domácnosti	24
Nevím	43
Jiná	33

U této odpovědi uvedlo 48% dotázaných, že by oběti aktivně pomohlo. Což bylo celých 123 respondentů. 17% nevědělo, co by udělalo, 13% uvedlo slovní odpověď, co by udělalo a stejné procento by nezakročilo, protože by nevědělo jak. 9% si myslí, že je to věc dané domácnosti.

14. Kam by se podle Vás měla oběť obrátit nejdříve

Na policii	110
Na lékaře	28
Na neziskovou organizaci zabývající se domácím násilím	101
Na příbuzné, rodinu, přátele	13

Nejčastěji uváděná odpověď byla, že by se oběť domácího násilí měla obracet na policii, dále na neziskovou organizace. Mnohem méně respondentů uvedlo, že by se měla obracet na lékaře nebo příbuzné a rodinu. Pět respondentů nevědělo jak odpovědět.

15. Jaká je podle Vás legislativa týkající se domácího násilí v ČR

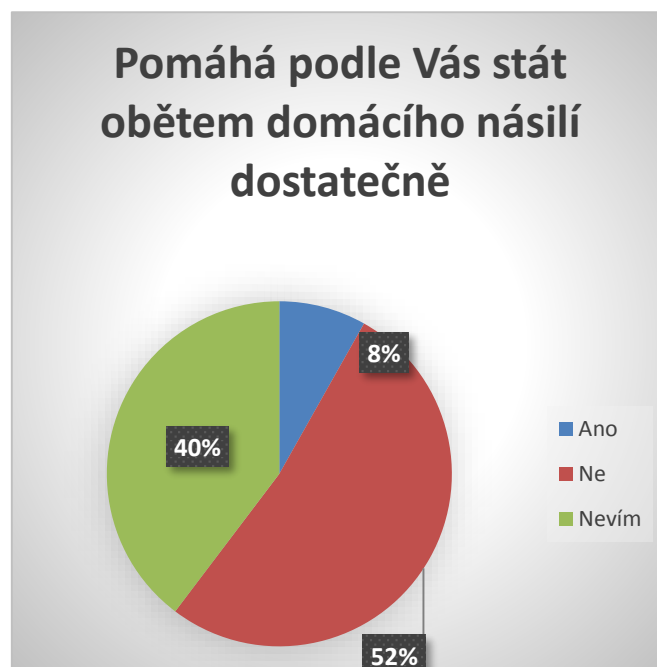
Velmi dobrá	6
Dostatečná	70
Špatná	99
Nevím	82

Celých 39% dotázaných si myslí, že je u nás špatná legislativa týkající se domácího násilí a 32% neví. Že jsou tyto zákony dostatečné si myslí 27% lidí a jen 2% uvedlo, že jsou velmi dobré.

16. Pomáhá podle Vás stát obětem domácího násilí dostatečně

Ano	21
Ne	134

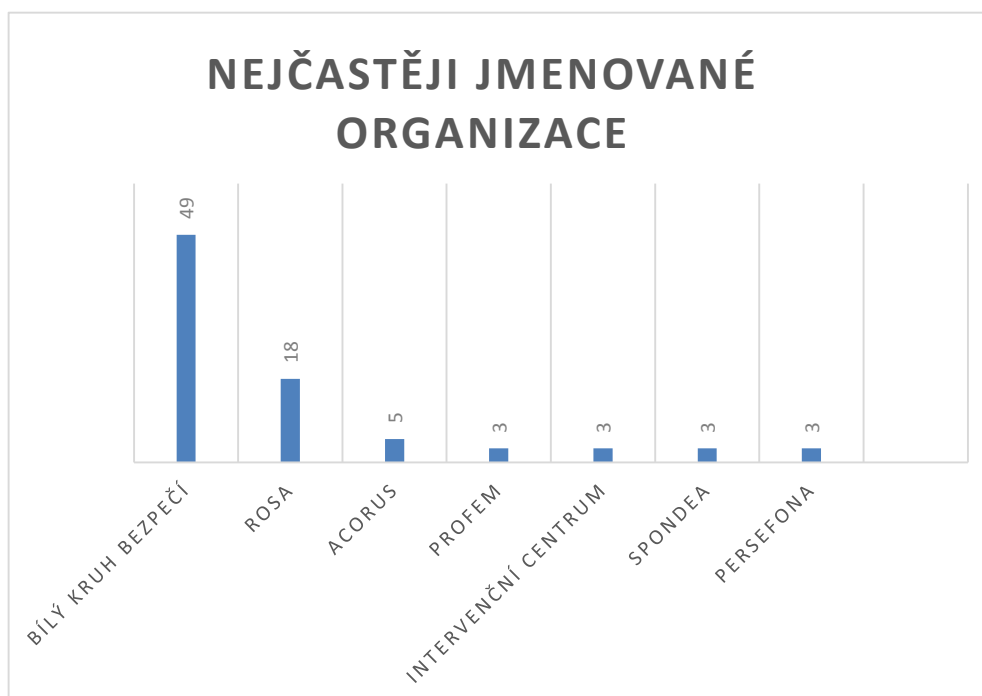
Nadpoloviční většina dotázaných odpověděla, že stát nepomáhá obětem domácího násilí dostatečně a 40% uvedlo, že neví. Pouhých 8% uvedlo, že pomáhá dostatečně.

17. Znáte nějakou neziskovou organizaci, která pomáhá obětem domácího násilí

Ano 78

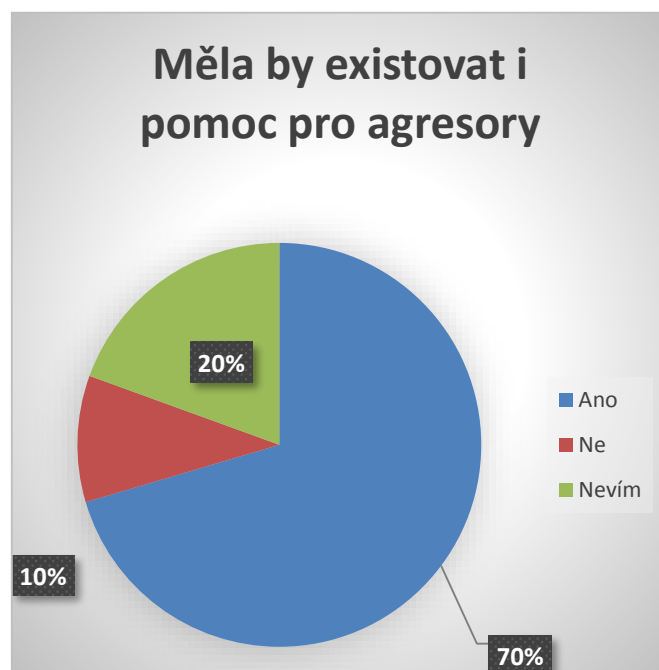
Ne 179

Jen 30% dotazovaných zná a umělo vyjmenovat nějakou neziskovou organizaci, která pomáhá obětem domácího násilí. Zbýlých 70%, čili 179 dotazovaných nikoliv.

Nejčastěji jmenovanou organizací byl Bílý kruh bezpečí ve 49 případech, dále Rosa v 18 případech a třetí nejčastější bylo Acorus. Třikrát byl jmenován Profem, Intervenční centrum, Spondea a Persefona.

18. Měla by existovat i pomoc pro agresory

Ano	181
Ne	26
Nevím	50

70% dotazovaných, čili 181 respondentů si myslí, že by se mělo pomáhat agresorům. 20% dotazovaných neví a 10% procent, tedy 26 lidí si to nemyslí.

6.5. Shrnutí výsledků výzkumného šetření

Předpokládala jsem a také to tak dopadlo, že test vyplní z větší části ženy, kterým je téma domácího násilí bližší. Také jsem očekávala, že to bude mladší generace, které toto téma více zajímá. Převažovali tedy i mládí s maturitou a s vysokou školou. Téměř všichni dotázaní označili, že domácí násilí je kombinace fyzického, psychického a sexuálního násilí. Očekávala jsem, že většina dotázaných se setkala s domácím násilím z doslechu. Naopak mne překvapilo, že 23% respondentů se setkalo s domácím násilím osobně. U otázky proč od agresora oběť neodejde, převládala odpověď, že se ho oběť bojí. U příčiny domácího násilí byla nejčastěji jmenována jako příčina alkohol a drogy, ale také špatné dětství agresora a nízké sebevědomí oběti. Mezi nejčastější oběti domácího násilí označili respondenti ženy a z malé části i děti. Až na dva respondenty se všichni domnívají, že domácí násilí má dopad na děti. Téměř všichni si také myslí, že by se mělo o domácí násilí učit na základních školách. Nejvíce dotázaných získalo informace o domácím násilí z internetu, což se dalo předpokládat. Internet je dnes velmi dostupný, bohužel obsahuje i mnoho nepravdivých nebo zavádějících informací, takže je z něj poměrně nebezpečné čerpat informace bez ověření. Dalšími nejčastějšími zdroji informací je televize a škola, za což jsem ráda. Většina dotazovaných si myslí, že jsou lidé informováni o domácím násilí nedostatečně, případně jen povrchně. S tímto výsledkem zcela podle svých zjištění souhlasím. Překvapilo mne, že téměř polovina respondentů by proti domácímu násilí zakročila. Otázka je, zda by to tak bylo i ve skutečnosti. Velmi dobře odpovídali respondenti u otázky, na koho by se měla oběť domácího násilí obrátit. Nejvíce odpovídali, že na policii a neziskovou organizaci věnující se domácímu násilí. U otázky jaká je legislativa v problematice domácího násilí, jsem obdržela tři odpovědi, které v celkem podobném poměru. Nejčastější byla nedostatečná, poté nevím a poslední dostatečná. Podobné odpovědi byly u otázky, zda stát pomáhá obětem domácího násilí dostatečně. Převládali dvě odpovědi. První byla, že dotazovaní nevědí a druhá, že si myslí, že nikoliv. Znepokojilo mne, že jen něco málo přes čtvrtinu respondentů uměla vyjmenovat jednu neziskovou organizaci zabývající se domácím násilím. Ale těchto 30% umělo vyjmenovat celkem dobře jednu nebo více neziskových organizací. Výrazně nejčastěji byl jmenován Bílý kruh bezpečí. Je vidět, že svou práci a i své PR dělají dobře, což jsem poznala i z vlastní zkušenosti, jelikož s nimi

jsem měla při tvorbě této práce nejlepší spolupráci a byli mi ochotni nejvíce pomoci. Poslední otázka, zda by se mělo pomáhat i agresorům dopadla jednoznačně, když 70% dotazovaných uvedlo, že by se jim pomáhat mělo, což je i můj názor, jinak by problém domácího násilí nebyl řešitelný.

7. VÝZKUM SOCIÁLNÍ PRACOVNÍCI

7.1. Metodologie výzkumu

Výzkum se sociálními pracovníky jsem provedla na vzorku osmi sociálních pracovníků z různých částí republiky. Jednalo se o pracovníky různých neziskových organizací. Těmto pracovníkům jsem položila deset otázek. Většinou, pracovníkům jsem poslala otázky e-mailem, aby měli čas si otázky promyslet a zpracovat je. Položila jsem otevřené otázky, na které bylo možné slovně odpovědět. Respondenti nebyli nijak limitováni možnostmi nebo uzavřenými otázkami. Při tvorbě otázek jsem volila zejména témata, která by mohla pracovníky zajímat a způsobovat jim při práci překážky. Zajímalo mne, jak funguje práce s oběťmi domácího násilí v praxi.

Struktura mého dotazníku se skládala z úvodních otázek, které byly tři, a v nich respondent uvedl, jak dlouho v praxi s domácím násilím pracuje, jaká je jeho profese a jak se s domácím násilím v praxi setkává.

Při tvorbě otázek jsem věděla, že na ně budou odpovídat odborníci z oboru, a proto jsem kladla velmi praktické a složité otázky, na které by laik neuměl odpovědět.

Respondenti odpovídali na níže položené otázky.

Úvodní otázky:

- 1) Co je Vaší profesí?
- 2) Jak dlouho tuto profesi vykonáváte?
- 3) Jak se v této profesi s domácím násilím setkáváte?

Otázky z oboru:

- 1) Kdo jsou Vaši klienti a jaký je postup Vaší práce?
- 2) Jak jste spokojen/a s legislativou a přístupem státních orgánů v oblasti domácího násilí.

- 3) Prošlo podle Vás domácí násilí za posledních 10 let nějakým vývojem, případně má nějakou tendenci?
- 4) Jaký je Váš názor na institut vykázaní agresora ze společného obydlí? Případně změnil/a byste na něm něco?
- 5) Jaký je Váš názor na prevenci v České republice před domácím násilím, co byste navrhoval/a Vy v této oblasti?
- 6) Spolupracujete s nějakou neziskovou organizací, Policií ČR, soudy? Jaké jsou Vaše zkušenosti?
- 7) S jakými problémy, či chybnými postupy se při řešení domácího násilí setkáváte?

7.2. Cíle výzkumu

Cílem mého šetření se sociálními pracovníky bylo zjistit, jaké mají praktické problémy při vykonávání jejich činnosti v neziskových organizacích. Dále to, jak jsou spokojeni s legislativou v této problematice a jak probíhá spolupráce mezi jednotlivými neziskovými organizacemi a státními orgány v praxi.

7.3. Kritéria a výběr respondentů a technika sběru dat

V tomto výzkumu jsem použila osobnější oslovení respondentů a to telefonicky, e-mailem nebo osobně. Sociální pracovníci mi vypracovali odpovědi písemně. Sběr dat probíhal 14 dnů. Sociálním pracovníkům tato technika sběru dat, jelikož jsou vytíženi a takto měli čas ve volných chvílích na otázky odpovědět. Podle jejich slov se jim líbila i struktura a praktické zaměření otázek.

7.4. Shrnutí výsledků výzkumného šetření

Mého výzkumu se zúčastnili sociální pracovníci z neziskových organizací. Z nichž dva vykonávají ještě právní poradenství a dva jsou i psychoterapeuti. Polovina sociálních pracovníků byla z Bílého kruhu bezpečí z měst Plzeň, Liberec, Jihlava a

Brno, další byli z ProFemu, Diakonie Plzeň, Intervenčního centra Kladno a sociální péče Kladno. Nejkratší praxi v oboru měli dva pracovníci a to pouhé tři roky. Nejdelší praxe byla jedenáct let. Níže se pokusím shrnout, co sociální pracovníci v rozhovorech uvedli k jednotlivým otázkám z oboru.

- 1) Všichni pracovníci se setkávají zejména s oběťmi domácího násilí. Většina jejich klientů jsou tedy oběti domácího násilí, případně oběti i jiné trestné činnosti.
- 2) Co se týče legislativy, tak tři pracovníci uvedli, že legislativa je dostačující, čtyři, že by se měla zlepšit a jeden jí popsal jako nedostatečnou. Ale všichni se shodli, že by se měl zlepšit přístup státních orgánů, policie, soudů a dalších složek pracujících s domácím násilím.
- 3) Všichni sociální pracovníci také uvedli, že se zlepšuje informovanost o domácím násilí, případně i legislativa.
- 4) Všichni dotázaní souhlasí s institutem vykázání, ale dva jsou proto, aby policie lépe vyhodnocovala situaci a další tři pracovníci by procesně institut vylepšili, zejména prodloužili lhůtu pro vykázání.
- 5) Na otázku prevence odpověděli tři pracovníci, že jsou s ní spokojeni a jeden nedokázal odpovědět. Čtyři by si přáli zlepšení, zejména lepší financování programů, podporu bydlení a další pomoc obětem.
- 6) Všichni sociální pracovníci spolupracují s dalšími orgány a neziskovými organizacemi. Až na dva respondenty, kterým se nelíbí spolupráce s Orgánem sociálně-právní ochrany dětí nikdo problém s dalšími osobami nebo organizacemi nemá. Jsem ráda, že spolupráce mezi těmi, kdo mají pomáhat obětem domácího násilí, probíhá korektně a celkem bez vad.
- 7) Z poslední otázky, jaké jsou problémy domácího násilí je vidět, že spolupráce mezi orgány není ještě dokonalá a problematika je to relativně čerstvá. Ale až na podfinancování problematiky si na nic pracovníci nestěžovali. Jen je podle odpovědí vidět obava z toho, že počet případů domácího násilí neklesá a sociálním pracovníkům se sice daří pomáhat obětem, ale nikoliv předcházet samotnému domácímu násilí. Sami pracovníci neziskových organizací někdy nechápou, jednání v násilných vztazích, kde je oboustranné domácí násilí běžné a i to, proč někdy oběti násilníka neopustí.

ZÁVĚR

Doufám, že se mi podařilo přiblížit problematiku domácího násilí a zjistit, problémy, které mají sociální pracovníci při své práci a v neposlední řadě také to, jaké má veřejnost povědomí o domácím násilí. Osobně jsem díky psaní této práce poznala několik skutečných případů domácího násilí, takže se nyní na tyto případy a na pojem domácího násilí dívám jinak. Nejvíce mne však obohatila literatura a zejména informace od odborníků, které jsem pro své rozhovory získala. Jsem ráda, že problém domácího násilí znám již podrobněji a ráda bych se do budoucna této problematice věnovala. Překvapilo mne, kolik je k tomuto tématu dostupné literatury, z které se dá čerpat. Mnoho informací se dá nalézt i na internetu, kde je však problém s tím, že informace nejdou do hloubky problému.

Během studia problematiky domácího násilí jsem zjistila, že legislativa v tomto odvětví není dokonalá. Zjistit více o právní problematice pro mne nebylo jednoduché, jelikož je to velmi složité téma, ke kterému se vztahuje velké množství zákonů. Dalším problémem je, že u nás není žádná strategie v prevenci domácího násilí a v osvětě. Vše je tak na neziskových organizacích, které však na propracovanější prevenci nemají dostatek financí. Takže ani v tomto případě jsem neměla moc možností, kde o prevenci čerpat informace. S tím mi nejvíce pomohli sociální pracovníci. Naopak co je kvalitně zpracováno, tak je to metodika a práce Policie ČR a zejména také práce neziskových organizací. Tyto organizace dokážou oběti pomoci zejména psychicky, ale dokáží jí i mnoho věcí zařídit nebo navést, jak si tyto věci zařídí. To je dáno tím, že v mnoha intervenčních centrech je i právní poradna s pracovníkem, který se velmi dobře vyzná v procesech rozvodů, soudním řádu a dalších zákonech, které by běžný člověk nedokázal bez vysvětlení pochopit. Jen jsem od velké části sociálních pracovníků cítila frustraci, že ne se všemi kolegy a institucemi se jim dobře spolupracuje, a že se nedaří snížit počty domácího násilí. Osobně mne překvapilo, že všichni dotázaní sociální pracovníci neměli proti institutu vykázaní žádné námítky. Já bych měla obavy, že se agresor po návratu do obydlí bude chovat ještě hůře než před vykáváním. Ale je pravda, jak mi bylo sděleno, že během lhůty má oběť čas vše si zařídit, případně si zajistit i jiné ubytování.

Podle výsledků rozhovorů se sociálními pracovníky je jasné, že by se měla řešit otázka lepšího financování problematiky domácího násilí, aby byl dostatek prostředků na neziskové organizace, prevenci a školení pracovníků v oblasti domácího násilí. Také by

se mělo lépe pomáhat obětem, po-té, co násilníka opustí. Měly by mít možnost dostupného bydlení a možnosti překlenout nejtěžší počáteční období, ale na to podle dotázaných sociálních pracovníků nejsou finanční prostředky.

Podle dotazníků od laiků je vidět, že veřejnost má o problematiku domácího násilí zájem, ale ví o něm pouze povrchně a většina dotazovaných nezná žádnou neziskovou organizaci a nejspíše by při setkání s domácím násilím neuměla efektivně pomoci ani známým.

Předpokládám a zároveň doufám, že jak legislativní vývoj, tak prevence okolo domácího násilí bude vyvíjet alespoň dosavadním tempem a veřejnost nebude k této problematice přistupovat lhostejně jako v minulosti, případně v méně vyspělých zemích. Většina mnou dotázaných sociálních pracovníků tvrdí, že se prevence i informovanost veřejnosti rok od roku zlepšuje. Pokud se začne zlepšovat i financování tohoto odvětví, mohl by i počet případů domácího násilí klesat.

Seznam použité literatury

Prameny:

1. BUSCOTTE, A. *Z pekla ven, žena v domácím násilí*. 1. vydání. Brno: Computer Press, 2008, ISBN 978-80-251-1786-6.
2. CANDIGLIOTA, Z. a kol. *Jak si počínat v kontaktu s policistou a strážníkem*. 1. vydání. Brno: Liga lidských práv. 2010, ISBN 978-80-87414-01-9.
3. ČERMÁK, I. *Lidská agrese a její souvislosti*. 1. vydání Žďár nad Sázavou: Fakta, 1999, ISBN 978-80-902-6141-9.
4. ČÍRTKOVÁ, L. *Pomoc obětem trestných činů*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2007, ISBN 802-47-201-42.
5. ČÍRTKOVÁ, L. *Moderní psychologie pro právníky*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2008, ISBN 978-80-247-2207-8.
6. ČÍRTKOVÁ, L. *Sociální práce: Domácí násilí: Fakta a paradoxy*. Brno: Asociace vzdělavatelů v sociální práci, 2006, č. 2.
7. DAVIS, R. *Domestic violence: Fact and fallacies*. 1. vydání. United States: Praeger Publisher, 1998, ISBN 0-275-96126-5.
8. DUFKOVÁ, I., ZLÁMAL, J. *Domácí násilí se zaměřením na problematiku obětí*, Střední policejní škola MV v Praze, Agis 2005, 978-80-239-5686-3.
9. FIALOVÁ, I. *Management sociální práce se žáky základní školy II., Agrese a oběti násilí*. 1. vydání. Ostrava: Ostravská univerzita. 2005, ISBN 978-80-736-8079-4.
10. KOLMAŠ, M. *Domácím násilníkům soudy nařídí léčbu*. Praha: Lidové noviny, 2015, 15. ledna.
11. KRÁLÍČKOVÁ, Z. a kol. *Právo proti domácímu násilí*. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2011, ISBN 978-80-7400-381-3.
12. LEVOVÁ, D. a kol. *Metodika pro práci s cizinci žijícími v České republice, kteří jsou ohroženi domácím násilím*. 1. vydání. Brno: Spondea, 2010, ISBN 978-80-254-8499-9.
13. MATOUŠKOVÁ, I. *Aplikovaná forenzní psychologie*. Praha: Grada publishing, 2013. ISBN 9788024784229.
14. VANÍČKOVÁ, E. *Násilí v rodině*. Praha: Univerzita Karlova, 1995, ISBN 382-180-94.

15. VAVROŇOVÁ, M., PROKOPOVÁ, Z. *Intervence v případech domácího násilí*. Praha: Rosa, 2003.
16. VARGOVÁ, B., VAVROŇOVÁ, M. *Od dobrého úmyslu k dobré spolupráci*. 1. vydání. Praha: Rosa, 2006.
17. VARGOVÁ, B. a kol. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2007, ISBN 80-86131-76-4.
18. VOŇKOVÁ, J. SPOUSTOVÁ, I. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. 2. vydání. Praha: PROFEM, o.p.s., 2008, ISBN 978-80-903626-7-3.
19. WALKER, L.E. *The battered women*. Michigan: Harper & Row, 1979, ISBN 9780060145828.

Elektronické zdroje:

1. Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2015 – 2018. *Vlada.cz* [online]. 2015 [cit. 2015-06-25]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/assets/clenove-vlady/pri-uradu-vlady/jiri-dienstbier/aktualne/Akcni-plan-prevence-domaciho-a-genderove-podmineneho-nasili-na-leta-2015---2018.doc>
2. Avon proti domácímu násilí [online]. 2013 [cit. 2015-12-15]. Dostupné z <http://www.avonprotidomacimunasili.cz/o-projektu/partnerske-organizace>
3. Bezplatné lince 116 006 začíná ostrý provoz [online]. 2015 [cit. 2015-02-20]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/politika/_zprava/bezplatne-lince-116-006-zacina-ostry-provoz-pomaha-obetem-trestnych-cinu—1457744
4. ČÍRTKOVÁ, L. *Základní informace o domácím násilí pro pedagogy*[online]. [cit. 2014-02-13]. Dostupné z: http://www.pppuo.cz/soubory/Domaci_nasili_Cirtkova.pdf str. 1.
5. Dokumenty násilí [online]. 2014 [cit. 2015-02-20]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/dokumenty-nasili-neziskove-organizace-poskytujici-pomoc-obetem-domaciho-nasili.aspx>
6. Domácí násilí dotazník[online]. 2016 [cit. 2016-02-26]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/52326/>
7. Domácí násilí 2014. *Policie.cz* [online]. 2015 [cit. 2015-06-25]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/domaci-nasili-2014.aspx>

8. Dvě pětiny žen v Česku čelí domácímu násilí [online]. 2012 [cit. 2015-03-1]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/198032-dve-petiny-zen-v-cesku-celily-domacimu-nasili-tvrdi-pruzkum/>
9. *Metodické doporučení MPSV č. 3/2010* [online]. 2010 [cit. 2014-11-06]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/9466/metodika_3.pdf str. 2.
10. O projektu Prevence domácího násilí [online]. 2015 [cit. 2015-03-1]. Dostupné z: www.domacinasili.cz/uvodni-strana/vice-o-projektu
11. Už rok mají oběti trestných činů svůj zákon [online]. 2014 [cit. 2015-02-15]. Dostupné z: <http://www.bkb.cz/aktuality/n413-uz-rok-maji-obeti-trestnych-cinu-svuj-zakon>
12. Vězeňská služba ČR. *VSCR.CZ* [online]. 2015 [cit. 2015-06-26]. Dostupné z: <http://www.vscr.cz/ivvs-straz-pod-ralskem-99/o-nas-1640/zakladni-informace-148/>
13. Výbor pro prevenci domácího násilí. *MPSV.CZ* [online]. 2013 [cit. 2015-06-25]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/12159>
14. Zákon o obětech trestných činů [online]. 2013 [cit. 2015-02-08]. Dostupné z: <http://www.portal.gov.cz/app/zakony/download?idBiblio=79472&nr=45~2F2013~20Sb.&ft=pdf>

Zákony:

1. Listina základních práv a svobod a Ústava ČR ze dne 16. prosince 1992 Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
2. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
3. Zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů)
4. Zákon č. 91/2004 Sb.
5. Zákon č. 108/2006 Sb., zákon o sociálních službách
6. Zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím
7. Zákon č. 140/1961 Sb.
8. Zákon č. 141/1961 Sb.
9. Zákon č. 200/1990 Sb., zákon o přestupcích
10. Zákon č. 273/2008 Sb., zákon o Policii

Summary

The issue of domestic violence is a worldwide problem that is nowadays addressed by governments, non-profit organisations, the media and also the general public more frequently than it used to be. I tried to familiarise myself with the issue in more detail and to propose better legislation, methodology and ways to deal with domestic violence. This Bachelor's thesis on the topic of domestic violence is divided into a general and a practical part. The first section of the general part provides definitions. I focused particularly on what violence was, what domestic violence entailed and how this type of domestic violence had developed over time. The next chapter is concerned with the process, causes and forms of domestic violence. It also describes the offenders and the victims of violence. The third chapter deals with the domestic violence legislation. I tried to write down the development of the law on domestic violence and then I described the current legal regulations. In conclusion, I mentioned the new and often praised institute of restraining violent people. The last section of the general part focuses on how to help the victims of domestic violence. I listed the major organisations and projects. I also described the impact of domestic violence on our society and on the methodology of the police work. The practical part is divided into three chapters. The first describes actual cases of domestic violence. Another chapter begins methodologies and the aim of my public survey on domestic violence, to which responded over two hundred respondents. The last chapter is about interviews with social workers. I spoke eight workers from nonprofit organizations and I asked them a few questions about what issues are troubling in their work.

Seznam příloh

Příloha č.1 – rozhovor sociální pracovník č.1

Příloha č.2 – rozhovor sociální pracovník č.2

Příloha č.3 – rozhovor sociální pracovník č.3

Příloha č.4 – rozhovor sociální pracovník č.4

Příloha č.5 – rozhovor sociální pracovník č.5

Příloha č.6 – rozhovor sociální pracovník č.6

Příloha č.7 – rozhovor sociální pracovník č.7

Příloha č.8 – rozhovor sociální pracovník č.8

Příloha č.9 – vyplněný dotazník pro veřejnost č.1

Příloha číslo 1

Úvodní otázky:

- 1) Co je Vaší profesí?
Jednatel pobočky Bílého kruhu bezpečí v Brně + poradce pro právní podporu
- 2) Jak dlouho tuto profesi vykonáváte?
11 let
- 3) Jak se v této profesi s domácím násilím setkáváte?
V kontaktu s klienty poradny

Otázky z oboru:

- 1) **Kdo jsou Vaši klienti a jaký je postup Vaší práce?**
Klienti jsou oběti kriminality (včetně domácího násilí) bez omezení věku či pohlaví.
Postup naší práce je individuální dle potřeb klienta, obvykle se skládá z psychologické a právní podpory v rámci poradny či dlouhodoběji případovým manažerem. Nabízíme též terapii, popř. možnost účasti na víkendovém psychorekondičním pobytu.
- 2) **Jak jste spokojen/a s legislativou a přístupem státních orgánů v oblasti domácího násilí.**
S legislativou relativně ano, přístup státních orgánů nelze hodnotit paušálně – setkáváme se s přístupem výborným i méně profesionálním (záleží vždy na přístupu konkrétního zástupce státního orgánu).
- 3) **Prošlo podle Vás domácí násilí za posledních 10 let nějakým vývojem, případně má nějakou tendenci?**
Rozhodně se situace zlepšuje, jak legislativně, tak z hlediska přístupu profesionálů.
- 4) **Jaký je Váš názor na institut vykázaní agresora ze společného obydlí? Případně změnil/a byste na něm něco?**
Jelikož naše organizace pomáhala institut uzákonit, jsme rádi, že existuje.
V současné době bych na jeho fungování mnoho neměnil.
- 5) **Jaký je Váš názor na prevenci v České republice před domácím násilím, co byste navrhoval/a Vy v této oblasti?**
Jde o velice širokou oblast. Např. by pomohlo zavedení specializace na problematiku domácího násilí v rámci činnosti státních orgánů. Lze souhlasit s návrhy uvedenými v Národním akčním plánu proti domácímu násilí vytvořenému v rámci Výboru pro prevenci domácího násilí Rady vlády pro rovné příležitosti.

6) Spolupracujete s nějakou neziskovou organizací, Policií ČR, soudy? Jaké jsou Vaše zkušenosti?

Spolupracujeme s řadou organizací i státních orgánů, zejména pak s těmi, které jsou zastoupeny v Interdisciplinárním týmu pro řešení případů domácího násilí ve městě Brně (viz www.idtbrno.cz). Naše zkušenosti jsou obecně dobré.

7) S jakými problémy, či chybnými postupy se při řešení domácího násilí setkáváte?

Např. podceňování závažnosti násilí, snaha přesunout řešení situace pouze na aktéry, nedostatečná znalost specifických průvodních znaků domácího násilí, frustrace pracovníků z neochoty násilné a ohrožené osoby svou situaci řešit atd.

Příloha číslo 2

Úvodní otázky:

- 1) Co je Vaší profesí?
Sociální pracovník
- 2) Jak dlouho tuto profesi vykonáváte?
Pět let
- 3) Jak se v této profesi s domácím násilím setkáváte?
Asi 40% procent našich klientů jsou oběti DN

Otázky z oboru:

- 1) **Kdo jsou Vaši klienti a jaký je postup Vaší práce?**
Oběti kriminality a poskytujeme jim odborné sociální poradenství
- 2) **Jak jste spokojen/a s legislativou a přístupem státních orgánů v oblasti domácího násilí.**
Domnívám se, že legislativa je dostatečná.
- 3) **Prošlo podle Vás domácí násilí za posledních 10 let nějakým vývojem, případně má nějakou tendenci?**
Je dobře, že problematice DN je věnována stále větší pozornost ze strany médií i veřejnosti.
- 4) **Jaký je Váš názor na institut vykázání agresora ze společného obydlí? Případně změnil/a byste na něm něco?**
Institut vykázání je dobrá věc, jen by s ním mělo být seznámeno (kvalitně) daleko více policistů, aby jej v praxi skutečně užívali.
- 5) **Jaký je Váš názor na prevenci v České republice před domácím násilím, co byste navrhoval/a Vy v této oblasti?**

Prevence je dostačující, osobně bych zlepšil a hlavně zkvalitnil vzdělávání policistů, kterých se DN týká.

6) **Spolupracujete s nějakou neziskovou organizací, Policií ČR, soudy? Jaké jsou Vaše zkušenosti?**

Spolupracujeme především s policií a zkušenosti jsou různé – záleží na tom, jak je policista proškolen a jak k řešení DN přistupuje (takže zkušenosti dobré, ale i špatné).

7) **S jakými problémy, či chybnými postupy se při řešení domácího násilí setkáváte?**

Hlavně s tím, že neochotný policista nevykáže, přestože jsou naplněny všechny potřebné znaky.

Příloha číslo 3

Úvodní otázky:

- 1) Co je Vaší profesí?
sociální práce
- 2) Jak dlouho tuto profesi vykonáváte?
7 let
- 3) Jak se v této profesi s domácím násilím setkáváte?
pracuji s jeho oběťmi

Otázky z oboru:

- 1) **Kdo jsou Vaši klienti a jaký je postup Vaší práce?**
Oběti trestných činů – poskytují podporu, doprovody a další služby po čas, kdy se oběť zotavuje, příp. po čas trestního řízení.
- 2) **Jak jste spokojen/a s legislativou a přístupem státních orgánů v oblasti domácího násilí.**
Stále se zlepšuje, zejména policisté ušli kus cesty, přesto je třeba dále se vzdělávat, rozšiřovat informace mezi odborníky, oživovat již naučené.
- 3) **Prošlo podle Vás domácí násilí za posledních 10 let nějakým vývojem, případně má nějakou tendenci?**
Vnímáme větší zájem o téma násilí na seniorech – ať již v domácím prostředí či v zařízeních. Přesto toto je stále velmi latentní a osobně přicházejí tyto oběti jen velmi zřídka.
- 4) **Jaký je Váš názor na institut vykázaní agresora ze společného obydlí? Případně změnil/a byste na něm něco?**

Funguje velmi dobře, pokud policisté na místě situaci dobře vyhodnotí. Dnes mám za to, že již toto umí poměrně dobře použít, přesto výjimky existují. Institut je ale funkční.

5) Jaký je Váš názor na prevenci v České republice před domácím násilím, co byste navrhoval/a Vy v této oblasti?

Prevenčí se zabývám pouze v malém měřítku, jen pokud nás přímo osloví instituce, organizace se zakázkou k přednášce. Nemohu Vám proto kvalifikovaně posoudit.

6) Spolupracujete s nějakou neziskovou organizací, Policií ČR, soudy? Jaké jsou Vaše zkušenosti?

Spolupracujeme s dalšími organizacemi, které pomáhají obětem DN, v této problematice nejčastěji s Intervenčním centrem, ale i s dalšími službami a s orgány činnými v trestním řízení.

7) S jakými problémy, či chybnými postupy se při řešení domácího násilí setkáváte?

Setkáváme se s netrpělivostí a nepochopením situace a psychického stavu oběti. Protože oběť uskuteční obvykle několik neúspěšných pokusů o odchod z násilného prostředí, blízcí a další zaangażované osoby včetně profesionálů těžce chápou rozhodnutí oběti, zavrhnou ji a další podporu již neposkytnou, případně plně přebírají kompetence za oběť.

Příloha číslo 4

Úvodní otázky:

1) Co je Vaší profesí?

Případová manažerka pro zvláště zranitelné oběti trestných činů, Bílý kruh bezpečí

Poradce pro psychosociální podporu obětí kriminality

2) Jak dlouho tuto profesi vykonáváte?

0,5 roku

2,5 roku

3) Jak se v této profesi s domácím násilím setkáváte?

Oběti nás samy vyhledávají, případně je kontakt zprostředkován PČR, Probační a mediační službou, jinými organizacemi. My oběti provázíme a podporujeme během trestního řízení, pokud oběť nechce řešit domácí násilí soudně, pomáháme s „postavením se na vlastní nohy“. Setkáváme se i s potenciálními oběťmi, kde se zaměřujeme na prevenci domácího násilí, ale i s pozůstalými po zavražděných obětech domácího násilí, kde je ta práce opět poněkud jiná. Setkáváme se osobně, komunikujeme telefonicky i přes e-mail. Vyjíždíme do terénu, doprovázíme k soudu, k výslechu na policii, na úřady.

Otázky z oboru:

1) **Kdo jsou Vaši klienti a jaký je postup Vaší práce?**

Zvlášť zranitelné a zvlášť traumatizované oběti trestných činů. Postup je individuální podle typu trestného činu, osobnosti a psychického stavu oběti, podle stadia trestního řízení či podle fáze zpracování traumatu. Postup práce staví na principech krizové intervence.

2) **Jak jste spokojen/a s legislativou a přístupem státních orgánů v oblasti domácího násilí.**

Ne vždy.

3) **Prošlo podle Vás domácí násilí za posledních 10 let nějakým vývojem, případně má nějakou tendenci?**

Podle mého názoru DN neprošlo změnami, změnami prošly poznatky o tomto fenoménu. A to zásadními změnami. Co je pozitivní – změny se uskutečnily i v legislativě, viz zákon o obětech. Od těchto změn se odráží i měnící se (a doufám, že zlepšující se) možnosti pomoci obětem.

4) **Jaký je Váš názor na institut vykázání agresora ze společného obydlí? Případně změnil/a byste na něm něco?**

Je to prostředek, který dává oběti vědomí, že se lze bránit. Problém je - jako obecně v rámci problematiky DN – v nadhodnocení nebo podhodnocení závažnosti situace. Tedy v neadekvátním posouzení, zda vykázat nebo nevykázat. Na druhou stranu se skutečné oběti nezdá chovájí rozporuplně a samy vykázání porušují přivolání, násilné osoby zpět. Nedivím se, že je potom pro policisty těžké odhadnout skutečná rizika.

5) **Jaký je Váš názor na prevenci v České republice před domácím násilím, co byste navrhoval/a Vy v této oblasti?**

Myslím, že preventivní programy fungují dobře, zásadní je informovanost laické i odborné veřejnosti, ochota ke vzájemné spolupráci mezi odborníky. Zde je trend vývoje pozitivní. DN ve společnosti, vždy bylo, je a bude – žádný preventivní program nedokáže kriminalitu úplně eliminovat. Významné je však povědomí o možnostech, jak se bránit, jak odhadovat rizikové vztahy, kde hledat pomoc.

6) **Spolupracujete s nějakou neziskovou organizací, Policií ČR, soudy? Jaké jsou Vaše zkušenosti?**

S PČR, OSPOD, advokáty, psychology, lékaři s celou řadou organizací podle místa působnosti a řešené problematiky. Zkušenosti jsou spíše dobré.

7) **S jakými problémy, či chybnými postupy se při řešení domácího násilí setkáváte?**

Problematické je psychické násilí, které je obtížně prokazatelné. Pachatelé jsou často natolik zdatní manipulátoři, že se významné osoby kloní spíše na jejich

stranu – nezřídka končí snahy obětí nezdarem (například při svěřování dětí do péče). Problematické také je, že oběti se často natolik bojí výhrůžek násilné osoby, že nejsou schopni opustit společně obývané obydlí, začít žít samostatně. Řadu odborníků během trestního řízení zmátne také paradoxní, nelogické ambivalentní chování oběti. Jako vždy je problematické bojovat s předsudky a se zažitými stereotypy o typické oběti, typickém pachateli, o násilí v rodině obecně.

Příloha číslo 5

Úvodní otázky:

- 1) Co je Vaší profesí?
Jsem sociální pracovnice a psychoterapeutka.
- 2) Jak dlouho tuto profesi vykonáváte?
cca 7 let
- 3) Jak se v této profesi s domácím násilím setkáváte?

Myslím, že tato otázka je položena velmi obecně, nejsem si jistá, zda dostanete odpověď, kterou potřebujete. Do krizového centra, kde pracuji, chodí ženy i muži, kteří mají problémy ve vztazích, mezi těmito problémy je také domácí násilí.

Otázky z oboru:

- 1) **Kdo jsou Vaši klienti a jaký je postup Vaší práce?**
Otázka je velmi obecná, odpovím tedy velmi obecně. Klienty našeho Krizového centra mohou být jednotlivci, páry či rodiny, od 6 let do smrti - kdokoli, kdo se cítí být v situaci, kterou aktuálně nezvládá vlastními silami. Poskytujeme krizovou intervenci – v rámci maximálně 5ti zhruba hodinových konzultací pomáháme klientům zorientovat se ve svých emocích i v problému a najít nějaký způsob řešení, případně odkazujeme na jiné odborníky, kteří mohou pomoci dlouhodobě, nebo jsou specializovaní na řešení konkrétních záležitostí.
- 2) **Jak jste spokojen/a s legislativou a přístupem státních orgánů v oblasti domácího násilí.**
Vždy je co zlepšovat a tedy i zde. Myslím si, že počátečním problémem je nedostatečná medializace problému domácího násilí a statistik s tím spojených, společnost se stále tváří, jako by tento problém téměř neexistoval. Někoho se to netýká a ten, koho se to naopak týká, se samozřejmě také tváří jako by se ho to netýkalo, oběti i pachatelé se za tento problém stydí.
- 3) **Prošlo podle Vás domácí násilí za posledních 10 let nějakým vývojem, případně má nějakou tendenci?**
Nevím, na co se přesně ptáte.

- 4) **Jaký je Váš názor na institut vykázání agresora ze společného obydlí? Případně změnil/a byste na něm něco?**
Myslím, že vykázání agresora je velmi užitečné ustanovení a bylo by skvělé, kdyby legislativa v jednotlivých ustanoveních lépe navazovala.
- 5) **Jaký je Váš názor na prevenci v České republice před domácím násilím, co byste navrhoval/a Vy v této oblasti?**
Za prevenci požaduji chování rodičů vůči dětem a vůči sobě navzájem, chování učitelů vůči dětem, profesorů vůči studentům a zaměstnavatelů vůči zaměstnancům... Tento problém prolíná všemi mezilidskými vztahy. Celý život člověk vnímá nejen příklady, jak se lze či nelze chovat k druhým, ale bohužel také člověk celý život může v ČR zažívat situace, kdy je obětí a v dalších vztazích se pak možná stává pachatelem. Čím méně vyhrocených situací budeme sami produkovat a čím méně budeme běžné násilí tolerovat, ať už jako oběť, pachatel či přihlížející – čili čím více budeme aktivně bránit agresivním projevům ve svém životě a okolí, tím méně bude násilí v naší společnosti „normální“ a tím méně bude také domácího násilí. Mimo jiné je dle mého názoru potřeba o násilí, ale také o agresi v každém člověku a o možnostech duševní hygieny mluvit veřejně.
- 6) **Spolupracujete s nějakou neziskovou organizací, Policií ČR, soudy? Jaké jsou Vaše zkušenosti?**
Zřejmě myslíte, zda spolupracujeme v otázce domácího násilí? Ano, s Bílým kruhem bezpečí, s In Justitia, s Intervenčním centrem, s Policií i soudy. Osobně nemám žádné vysloveně negativní zkušenosti s těmito institucemi.
- 7) **S jakými problémy, či chybnými postupy se při řešení domácího násilí setkáváte?**
Nejčastěji se setkávám s tím, že se oběť velmi dlouho vůbec odhodlává domácí násilí sama sobě přiznat a také ho dlouhodobě vůbec nechce nikde nahlásit, případně se k pachateli opakovaně vrací. Setkávám se také s tím, že pachatel se jen velmi těžko od oběti odpoutá, pokud oběť není ve svých krocích odchodu a nahlášení jednoznačná. Setkala jsem se ale také s tím, že páry s divočejšími vztahy, volaly Policii jako preventivní opatření každou chvíli během hádek. Setkala jsem se i s tím, že při konfliktu a potyčce obou stran jeden zavolal na toho druhého Policii, ale nebylo jasné, kdo je oběť.

Příloha číslo 6

Úvodní otázky:

- 1) Co je Vaší profesí?
Vedoucí, sociální pracovnice intervenčního centra
- 2) Jak dlouho tuto profesi vykonáváte?
Od roku 2007
- 3) Jak se v této profesi s domácím násilím setkáváte?
Denně, krizová intervence, odborné sociální poradenství

Otázky z oboru:

- 1) **Kdo jsou Vaši klienti a jaký je postup Vaší práce?**
Oběti DN
- 2) **Jak jste spokojen/a s legislativou a přístupem státních orgánů v oblasti domácího násilí.**
legislativa OK, státní orgány – chybí specializace pro DN v řadách pořádkové policie a justice, i OSPOD
- 3) **Prošlo podle Vás domácí násilí za posledních 10 let nějakým vývojem, případně má nějakou tendenci?**
Jistě, např. zákon o obětech TČ, možnost vykázání násilné osoby,...
- 4) **Jaký je Váš názor na institut vykázání agresora ze společného obydlí? Případně změnil/a byste na něm něco?**
Delší doba vykázání
- 5) **Jaký je Váš názor na prevenci v České republice před domácím násilím, co byste navrhoval/a Vy v této oblasti?**
Zvýšit ochranu nezpl. dětí, které v DN vyrůstají, terapeutický program pro násilné osoby
- 6) **Spolupracujete s nějakou neziskovou organizací, Policií ČR, soudy? Jaké jsou Vaše zkušenosti?**
Spolupracujeme s justicí, OSPOD, P ČR, PMS, neziskovými organizacemi....
- 7) **S jakými problémy, či chybnými postupy se při řešení domácího násilí setkáváte?**
Špatný postup při řešení případů s DN ze strany P ČR, nedostatečná empatie, odmítavý postup vůči obětem jak ze strany orgánů činných v trestním řízení tak ze strany OSPOD, bagatelizace DN ze strany orgánů činných v trestním řízení tak ze strany OSPOD.

Příloha číslo 7

Úvodní otázky:

- 1) Co je Vaší profesí?
Zástupce jednatele a (dobrovolný) poradce pro právní informace
- 2) Jak dlouho tuto profesi vykonáváte?
Od r. 2013
- 3) Jak se v této profesi s domácím násilím setkáváte?
Při přímé práci s klienty v rámci konzultací v poradně, popř. prostřednictvím e-mailové komunikace se zájemci o službu/klienty

Otázky z oboru:

- 1) **Kdo jsou Vaši klienti a jaký je postup Vaší práce?**
Našimi klienty jsou oběti či svědci trestných činů a pozůstalí po obětech TČ. Významnou část z nich tvoří oběti DN či stalkingu. Pokud se na nás obrátí zájemce o službu, jenž spadá do této kategorie, předáme mu základní informace a doporučíme osobní návštěvu poradny. V poradně se mu nejprve věnuje asistentka, která zjistí, zda k nám zájemce spadá. Pokud ne, doporučí příslušnou službu a předá nejdůležitější informace. V opačném případě klientovi poskytnou 2 dobrovolní poradci (poradce pro právní informace a poradce pro psychosociální podporu) konzultaci. Po zjištění zakázky jsou klientovi nabídnuty rady, informace, možnosti pomoci a je pouze na něm, jak a jestli se rozhodne je použít. Konzultaci může v případě potřeby využít i opakovaně a mimo konzultační hodiny je možno využít v případě kategorie zvláště zranitelných obětí i pomoci naší klíčové sociální pracovnice.
- 2) **Jak jste spokojen/a s legislativou a přístupem státních orgánů v oblasti domácího násilí.**
Podle mého názoru se obojí postupně zlepšuje, zvláště po nabytí účinnosti zákona o obětech. Existuje již více opatření, jež lze využít a např. příslušníci policie absolvují speciální školení v této oblasti. Přínosem je, že do legislativy byly zavedeny další nové důležité instituty jako je např. předběžné opatření vydávané i podle trestního řádu či dočasné omezení či vyloučení práva jednoho z manželů bydlet ve společném bytě nebo domě. Samozřejmě je co zlepšovat, zejm. využívat možností, které poskytuje zákon, v praxi. Slýcháváme také, že oběti bývají až zahlceny velkým množstvím informací při povinném poučení, a nejsou schopny v dané chvíli u výslechu mnohdy všem svým právům v takovém rozsahu správně porozumět či je vstřebat.
- 3) **Prošlo podle Vás domácí násilí za posledních 10 let nějakým vývojem, případně má nějakou tendenci?**
Podle mých dosavadních zkušeností i poznatků získaných při odborném vzdělávání v tomto oboru si myslím, že přibývá spíše psychické a ekonomické formy násilí DN oproti přímému fyzickému násilí. Myslím, že lepší povědomí o

DN a efektivnější prostředky na jeho potírání přispívají k tomu, že oběti se již tolik nezdráhají svěřit, DN snadněji rozeznají, vyhledávají častěji pomoc a snaží se svou situaci řešit. Často se však také setkáváme s tím, že po vyřešení DN je nutno řešit nebezpečné pronásledování a složitou situaci týkající se nezl. dětí bývalých partnerů. Trendem poslední doby je nárůst mezigeneračního domácího násilí, které směřuje nejčastěji od dospívajících či dospělých potomků vůči rodičům popř. prarodičům.

4) Jaký je Váš názor na institut vykázání agresora ze společného obydlí? Případně změnil/a byste na něm něco?

Institut vykázání je podle mého názoru velmi účinným prostředkem. Do doby, než byl přijat, nebylo prakticky možno oběti DN mnohdy ochránit a zajistit jim bezpečí, pokud násilná osoba vše zapřela, policie nebyla bezprostředně přítomna incidentu a nebyly důkazy. Další důležité změny nedávno proběhly (např. i dítě starší 16 let již může podat samo návrh na předběžné opatření v rámci civilního řízení). V tuto chvíli nedokážu posoudit, jaké další bych navrhla.

5) Jaký je Váš názor na prevenci v České republice před domácím násilím, co byste navrhoval/a Vy v této oblasti?

Prevence v oblasti DN v ČR se dostává oproti minulým letům více do popředí i prostřednictvím různých osvětových kampaní a akcí, konferencí, přednášek, lektorování apod. Podle mého názoru je třeba v takovéto prevenci pokračovat a podporovat ji, mimo jiné proto, že v naší zemi existuje vysoká latence u trestných činů, zejm. násilných, a prevence je možnou cestou, jak ji snížit. Protože DN se nevyhýbá ani mužům, kteří se zdráhají vyhledat pomoc a DN má na ně specifické dopady, prevenci by podle mého názoru bylo vhodné zaměřit alespoň zčásti i tímto směrem. Určitou novou formou prevence je také zavádění terapeutických programů pro osoby nezvládající agresi. Důležitá je v tomto směru mediální i finanční podpora těchto aktivit a projektů. K financování jsou využívány mj. granty a dotace, avšak uvítala bych větší podporu a zajištění ze strany státu a lepší propojení státní a neziskové sféry v tomto směru.

6) Spolupracujete s nějakou neziskovou organizací, Policií ČR, soudy? Jaké jsou Vaše zkušenosti?

V rámci návazných služeb spolupracujeme s příslušnými neziskovými organizacemi jako např. občanskou poradnou. Stává se, že policie nám zprostředkuje kontakt s klientem na jeho přání poté, co byl aktuálně spáchán trestný čin a proběhl jeho výslech jako oběti. Ve styku býváme v případech domácího násilí také s orgány sociálně právní ochrany dětí. Zejm. v poslední době míváme lepší zkušenost s přístupem a postupem ze strany policie či trestních soudů řešících věci po trestní stránce, než orgánů pracujících v linii civilní jako OSPOD či soudů řešících občanskoprávní spory.

7) **S jakými problémy, či chybnými postupy se při řešení domácího násilí setkáváte?**

Jak jsem již zmínila, poměrně častým problémem je v případě DN řešení situace ohledně dětí bývalých partnerů, kdy nastávají potíže s násilnou osobou např. při jejich předávání bývalé partnerce doprovázené incidenty a zastrašováním, vydíráním apod. Přinejmenším zarážející a pro oběť těžko přijatelnou je situace, se kterou jsme se opakovaně setkali, kdy se otec aktuálně stíhaný v trestním řízení (doposud však nepravomocně odsouzený) za své násilné brutální chování vůči matce dětí snaží děti získat do své výhradní či střídavé péče, a to úspěšně. Vždy jde o velmi individuální záležitost, při které je nutno respektovat presumpci nevinny a rodičovská práva obou rodičů, nicméně tuto situaci oběti DN velmi těžce nesou. Samy ji vnímají jako určitou formu pomsty vůči sobě, zvláště, když tento postup doporučil také OSPOD.

Příloha číslo 8

Úvodní otázky:

- 1) Co je Vaší profesí?
Sociální pracovník intervenčního centra
- 2) Jak dlouho tuto profesi vykonáváte?
8 let
- 3) Jak se v této profesi s domácím násilím setkáváte?
Každodenní práce s ob.dom.násilí

Otázky z oboru:

- 1) **Kdo jsou Vaši klienti a jaký je postup Vaší práce?**
Oběti domácího násilí
- 2) **Jak jste spokojen/a s legislativou a přístupem státních orgánů v oblasti domácího násilí.**
Uvítal bych jisté změny
Nejsem spokojen se zkrácenou formou vyhovění předběžného opatření. Uvítal bych opět možnost prodlužování PO na dobu jednoho roku.
- 3) **Prošlo podle Vás domácí násilí za posledních 10 let nějakým vývojem, případně má nějakou tendenci?**
Jsem přesvědčen, že vývoj byl velký, ale stále je co zlepšovat.
- 4) **Jaký je Váš názor na institut vykázání agresora ze společného obydlí? Případně změnil/a byste na něm něco?**
Viz. odpověď na otázku č.2.

5) **Jaký je Váš názor na prevenci v České republice před domácím násilím, co byste navrhoval/a Vy v této oblasti?**

Uvítal bych hlavně možnost sociálních bytů, nebo bytů na utajené adrese ve všech regionech.

6) **Spolupracujete s nějakou neziskovou organizací, Policií ČR, soudy? Jaké jsou Vaše zkušenosti?**

Spolupracujeme s P ČR, OSPOD, soudy, praktičtí lékaři, probační a mediační služba. Dokázal bych si představit HLAVNĚ lepší spolupráci s OSPOD !

7) **S jakými problémy, či chybnými postupy se při řešení domácího násilí setkáváte?**

Často se setkávám s neznalostí problematiky DN spolupracujících organizací

Příloha číslo 8

#1

Pořadové číslo respondenta: 1

Unikátní ID na Vyplňto.cz: 4263246

Datum a čas vyplnění: 2016-01-12 19:58:52

Délka vyplňování: 00.01:14

Poznámka:

1.) Pohlaví: **Muž**

2.) Věk: **26 - 35 let**

3.) Nejvyšší dosažené vzdělání: **Vysoká škola**

4.) Co je podle Vás domácí násilí? **Kombinace všech třech druhů násilí**

5.) Setkal/a jste se někdy s domácím násilím? **Nikoliv**

6.) Jak si vysvětlujete, že oběti z násilného vztahu neodejdou? **Bojí se agresora**

7.) Jaké jsou podle Vás příčiny domácího násilí? **Nízké sebevědomí oběti, Špatné dětství agresora, Malé finanční zabezpečení domácnosti, Alkohol a drogy, Zvyklost, že muž je nadřazen ženě**

8.) Kdo bývá podle Vás nejčastěji obětí domácího násilí? **Ženy**

9.) Má podle Vás domácí násilí dopad na děti v domácnosti? **Ano**

10.) Mělo by být podle Vás téma o prevenci domácího násilí zařazeno již na základních školách? **Ano**

11.) Kde jste získal/a nejvíce informací o domácím násilí? **Tv**

12.) Myslíte si, že jsou lidé informováni o problematice domácího násilí dostatečně?

Ano, jen povrchně

13.) Co byste udělal/a, v případě, že ve svém okolí zjistíte domácí násilí? **Nezakročím, nebudu si s danou situací vědět rady**

14.) Kam by se podle Vás měla oběť obrátit nejdříve? **Na neziskovou organizaci zabývající se domácím násilím**

15.) Jaká je podle Vás legislativa týkající se domácího násilí v ČR? **Dostatečná**

16.) Pomáhá podle Vás stát obětem domácího násilí dostatečně? **Ne**

17.) Znáte nějakou neziskovou organizaci, která pomáhá obětem domácího násilí? **Bílý kruh bezpečí**

18.) Měla by existovat i pomoc pro agresory? **Ano**